

2.3.2010

**TYÖRYHMÄN EHDOTUS JÄTELAIKSI JA LAIKSI YMPÄRISTÖSUOJELULAIN
MUUTTAMISESTA**

1.

Jätelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan toimintaan ja tuotteeseen, josta syntyy jätettä, sekä jätteeseen, jätehuoltoon ja roskaantumiseen.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) ilmaan johdettaviin päästöihin eikä hiili-dioksidiin, joka on otettu talteen ja siirretty geologista varastointia varten tai varastoitu geologisesti, siltä osin kuin siitä säädetään muualla laissa;

2) jäteveteen siltä osin kuin siitä säädetään muualla laissa;

3) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) tarkoitetun räjähteen jätteeseen, ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettuun ydinjätteeseen, säteilylaissa (592/1991) tarkoitettuun radioaktiiviseen jätteeseen eikä vesistöön sijoitettavaan haitattomaan ruoppausmassaan, josta on tehtävä vesilain (xx

/2010, HE277/2009) 2 luvun 15 §:ssä tarkoitettu ilmoitus tai joka edellyttää vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla lupaa;

4) eläimistä saataviin sivutuotteisiin siltä osin kuin niistä säädetään muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009, mukaan lukien asetuksen soveltamisalaan kuuluva lanta ja käsitellyt tuotteet; lakia sovelletaan kuitenkin sellaisiin sivutuotteisiin, jotka toimitetaan poltettaviksi, kaatopaikalle sijoitettaviksi tai käytettäväksi biologisissa käsittelylaitoksissa;

5) kaivamattomaan pilaantuneeseen maa-ainekseen.

Tätä lakia sovelletaan:

1) merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuun aluksesta peräisin olevaan jätteeseen sen jälkeen, kun jäte on toimitettu alukselta maihin;

2) öljyvahinkojen torjuntalaissa (1673/2009) tarkoitettuun öljyvahingossa tai aluskemikaalivahingossa syntyneeseen jätteeseen sen jälkeen, kun välttämättömät torjuntatoimet vahingon rajoittamiseksi ja öljyn keräämiseksi on tehty.

Tätä lakia sovelletaan puolustusvoimien toimintaan, jollei jäljempänä toisin säädetä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muita poikkeuksia tämän lain soveltamisesta, jos se on tarpeen valtakunnan turvallisuuden, huoltovarmuuden tai maanpuolustuksen erityisluonteen vuoksi.

Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään lisäksi ym-

päristönsuojelulaissa (86/2000) ja jätteestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemisestä terveydensuojelulaissa (763/1994).

3 §

Jätteen määritelmä

Tässä laissa tarkoitetaan jätteellä ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Aine tai esine ei ole jäte vaan sivutuote, jos se syntyy sellaisessa valmistusprosessissa, jonka ensisijaisena tavoitteena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, ja:

- 1) aineen tai esineen käyttö on varmaa;
- 2) ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan sellaisenaan tai enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaisesti muunnettuna;
- 3) aine tai esine syntyy valmistusprosessin olennaisena osana; sekä
- 4) aine tai esine täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset eikä sen käyttö kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetuista sivutuotteeksi määrittelyn edellytyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella sivutuotteittain eriteltyinä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lisäksi siitä, milloin aine tai esine ei ole enää jätettä, mukaan lukien säännöksiä tällaisessa aineessa tai esineessä sallituista haitta-aineiden pitoisuuksista ja liukoisuuksista, aineen tai esineen käyttöä koskevista teknisistä vaatimuksista sekä muista vastaavista seikoista. Tällaisia asetuksia voidaan antaa aineesta tai esineestä, jos:

- 1) se on muunnettu hyödyllistä käyttöä varten;
- 2) sillä on käyttötarkoitus, johon sitä käytetään yleisesti;
- 3) sillä on markkinat tai kysyntää;
- 4) se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten mukainen; ja
- 5) sen käyttö ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

4 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vaarallisella jätteellä* jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava ominaisuus (*vaaraominaisuus*);

2) *asumisessa syntyvällä jätteellä* vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete;

3) *yhdyskuntajätteellä* asumisessa syntyvää jätettä sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä;

4) *sekalaisella yhdyskuntajätteellä* yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun jätteestä on jätteen syntypaikalla kerätty erilleen jakeittain yksilöidyt jätelajit;

5) *jätteen tuottajalla* sitä, jonka toiminnasta syntyy jätettä (*alkuperäinen tuottaja*) tai jonka esikäsittely-, sekoittamis- tai muun toiminnan tuloksena jätteen ominaisuudet tai koostumus muuttuvat;

6) *jätteen haltijalla* jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai muuta, jonka hallussa jäte on;

7) *kiinteistön haltijalla* kiinteistön omistajaa tai vuokraoikeuden haltijaa tai muulla perusteella kiinteistöä hallitsevaa;

8) *jätteen kuljettajalla* sitä, joka vastaa jätteen kuljetuksesta jätteen haltijan, käsittelijän tai muun tahon lukuun;

9) *jätteen välittäjällä* sitä, joka ammattimaisesti ostaa tai myy jätettä taikka välittää jätettä tai jätehuollon palveluita muiden lukuun, mukaan lukien välittäjä, joka ei ota jätettä fyysisesti haltuunsa;

10) *jätehuollolla* jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä, mukaan lukien tällaisen toiminnan tarkkailu ja seuranta ja loppukäsittelypaikkojen jälkihoito sekä toiminta välittäjänä;

11) *jätteen keräyksellä* jätteen kokoamista vastaanottoipaikkaan, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja varastointi omatoimista käsittelyä varten taikka jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn;

12) *jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisellä* sellaista toimintaa ennen kuin aineesta tai esineestä tulee jätettä, jolla edistetään tuotteen uudelleenkäyttöä, pidennetään tuotteen käyttöikää tai ehkäistään muulla tavoin jätteen syntymistä taikka vähennetään tuotteessa olevien haitallisten aineiden määrää tai syntyvän jätteen haitallisia ympäristö- ja terveysvaikutuksia;

13) *uudelleenkäytöllä* tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu;

14) *uudelleenkäytön valmistelulla* jätteen tarkistamiseksi, puhdistamiseksi tai korjaamiseksi toteutettavaa hyödyntämistä, jolla jätteenä käytöstä poistettu tuote tai sen osa valmistellaan siten, että se voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä;

15) *jätteen kierrätyksellä* toimintaa, jossa jäte hyödynnetään aineena, ei kuitenkaan jätteen hyödyntäminen energiana eikä jätteen valmistaminen polttoaineeksi tai maantäyttöön käytettäväksi aineeksi;

16) *jätteen hyödyntämisellä* toimintaa, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai yleensä taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten;

17) *jätteen loppukäsittelyllä* jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa ilman energian talteenottoa tai muuta näihin rinnastettavaa toimintaa, joka ei ole hyödyntämistä, vaikka toiminnan toissijaisena seurauksena on jätteen sisältämän aineen tai energian hyödyntäminen, mukaan lukien jätteen valmistelu loppukäsittelyä varten;

18) *jätteen käsittelyllä* jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä, mukaan lukien hyödyntämisen tai loppukäsittelyn valmistelu;

19) *tuotteen jakelijalla* tuotteen ammatti- maista myyjää tai muuta tahoa, joka tarjoaa tuotteen käyttäjän saataville;

20) *juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjällä* sitä, joka huolehtii panttiin perustuvasta toimivasta juomapakkausten palautusjärjestelmästä;

21) *jätteen kansainvälisellä siirrolla* jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o

1013/2006, jäljempänä *jätteensiirtoasetus*, tarkoitettua jätteen siirtoa Suomesta toiseen maahan, toisesta maasta Suomeen ja jätteen siirtoa Suomen kautta.

Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 2 §:ssä tarkoitettua kuntayhtymää ja muuta kuntayhtymää siltä osin kuin sille on annettu kunnalle tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä tehtäviä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista ominaisuuksista, joiden perusteella jätettä on pidettävä vaarallisena jätteenä sekä säättää jätteiden luokittelusta vaarallisiin ja muihin jätteisiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös jätteen hyödyntämis- ja loppukäsittelytoimintojen määrittelystä.

2 luku

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet

5 §

Yleinen velvollisuus noudattaa ensisijaisuusjärjestystä

Kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana tai jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsitteltävä (*ensisijaisuusjärjestys*).

Ensisijaisuusjärjestyksestä voidaan poiketa, jos tämä on tuotteen ja jätteen elinkaaren aikaisten vaikutusten vuoksi perusteltua. Poikkeamisessa on ensisijaisesti otettava huomioon lain tavoitteiden kannalta parhaan tuloksen saavuttaminen. Lisäksi on otettava huomioon ympäristönsuojelun varovaisuus- ja huolellisuusperiaate sekä tekniset ja taloudel-

liset edellytykset toteuttaa ensisijaisuusjärjestystä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ensisijaisuusjärjestyksestä jätehuollon järjestämiseksi tarkempia säännöksiä velvollisuudesta valmistella jäte uudelleenkäyttöön, kierrättää, hyödyntää energiana tai muutoin hyödyntää taikka loppukäsitellä jätettä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiselle, jätteen uudelleenkäytön valmistelulle, kierrätykselle ja muulle hyödyntämiselle asetettavista määrällisistä tavoitteista ja velvoitteista sekä määrärajoista tavoitteiden saavuttamiselle ja velvoitteiden täyttämiseksi ja niin, että tavoitteet ja velvoitteet voivat olla jätelajeittain erilaisia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös ensisijaisuusjärjestyksestä poikkeamisen perusteista.

6 §

Tuotteen valmistajan, markkinoille saattajan ja jakelijan huolehtimisvelvollisuudet

Tuotteen valmistajan on tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että:

1) valmistuksessa käytetään säästeliäästi raaka-aineita ja että ne korvataan jätteellä, jätteestä valmistetuilla raaka-aineilla tai käytetyillä tuotteilla tai niiden osilla;

2) valmistuksessa vältetään ympäristölle ja terveydelle haitallisia aineita sisältävien raaka-aineiden käyttöä ja ne korvataan haitattomammilla raaka-aineilla;

3) tuotantomenetelmä valitaan siten, että valmistuksessa syntyy mahdollisimman vähän jätettä ja että syntyvä jäte on terveydelle ja ympäristölle mahdollisimman haitatonta;

4) tuotetta ei pakata tarpeettomasti;

5) tuote on kestävä, korjattava tai uudelleenkäytettävä ja jätteenä kierrätettävä ja siitä ja sen käytöstä syntyy mahdollisimman vähän jätettä;

6) tuotteesta ei jätteenä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai roskaantumista eikä huomattavaa haittaa tai vaikeutta jätehuollon järjestämiselle.

Tuotteen valmistajan on tarpeen mukaan huolehdittava siitä, että:

1) tuotteessa on sen ominaisuuksia selvittävät ja käyttöä, uudelleenkäyttöä, jätehuoltoa ja tuottajavastuun kohdentamista helpottavat merkinnät tai että siihen liitetään tiedot näistä seikoista;

2) tuotteen käyttäjille tiedotetaan tuotteeseen tehdyistä merkinnöistä ja niiden merkityksestä sekä uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestelyistä;

3) jätehuollon toimijoille annetaan tarpeelliset tiedot tuotteen tai sen osien uudelleenkäytöstä, purkamisesta ja kierrätyksestä sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa.

Tuotteen markkinoille saattajan ja jakelijan on tämän lain tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisuuksien mukaan varmistuttava siitä, että tuote täyttää 1 momentin 4–6 kohdassa säädetty vaatimukset ja että tuotteesta tiedotetaan ja annetaan tietoja 2 momentin mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa 1 momentin 5–6 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa säädettyistä tuotantoon ja tuotteisiin kohdistuvista vaatimuksista tarkempia säännöksiä:

1) tuotteen merkitsemisestä tai siihen liittyvästä tiedottamisesta tai tiedon antamisesta;

2) tuotteen valmistuksesta, markkinoille saattamisesta, viennistä tai käytön kiellosta, rajoituksesta tai ehdosta, jos tuotteen valmistuksessa, käytössä tai käytöstä poistamisessa syntyy jätettä, jonka on todettu tai voidaan perustellusti odottaa aiheuttavan huomattavaa haittaa tai vaikeutta jätehuollon järjestämiselle taikka vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) tuotteen uudelleenkäyttövelvollisuudesta;

4) valvonnan kannalta tarpeellisen tiedon antamisesta viranomaiselle toiminnasta, tuotteesta tai siitä syntyvästä jätteestä;

5) tuotteesta aiheutuvan roskaantumisen ehkäisemisestä tai roskaantumista aiheuttavaa toimintaa koskevista rajoituksista ja velvoitteista;

6) muusta näihin rinnastettavasta ja Euroopan yhteisön asianomaisten säädösten täytäntöönpanemiseksi tarpeellisesta toimintaa, tuotetta tai jätettä koskevasta vaatimuksesta ja siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta.

7 §

Julkisyhteisöjen velvollisuudet ensisijaisuusjärjestyksen edistämiseksi

Viranomaisen ja julkisoikeudellisen laitoksen ja yhteisön on omassa toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan käytettävä kestäviä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä tai kierrätetyistä raaka-aineista valmistettuja tuotteita sekä suosittava palveluita, joissa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta jätettä.

8 §

Jätteen epäasianmukaisen käsittelyn kieltö

Jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti eikä siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

9 §

Selvilläolo- ja suojeluvelvollisuudet

Jätteen haltijan on oltava riittävästi selvillä jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkittävistä ominaisuuksista sekä jätteen ja jätehuollon ympäristö- ja terveysvaikutuksista ja tarvittaessa annettava näitä koskevat tiedot muille jätehuollon toimijoille.

Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa sekä jätteen käsittelylaitoksen tai -paikan sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei toiminnasta aiheudu:

- 1) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua ja hajua;
- 2) ympäristön roskaantumista tai muuta viihtyisyyden vähentymistä; tai
- 3) maiseman rumentumista.

Jätehuollossa on periaatteena, että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja

noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa säädetystä selvilläolo- ja suojeluvelvollisuuksista:

1) käsittelylaitokseen tai -paikkaan vastaanotettavaa jätettä koskevista vaatimuksista tai rajoituksista taikka kiellosta toimittaa jätettä käsittelylaitokseen tai -paikkaan;

2) käsittelylaitoksen tai -paikan käytöstä ja hoitamisesta sekä sen sijoittumisen edellytyksistä ja toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;

3) käsittelylaitoksen tai -paikan rakenteista;

4) käsittelyssä syntyvän jätteen laadusta, käytöstä ja jätehuoltoa koskevista vaatimuksista;

5) jätteiden keräystä, välivarastointia, kuljetusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevista vaatimuksista;

6) jätteen haltijan velvollisuudesta seurata ja tarkkailla jätteen ja jätteen käsittelyn ympäristö- ja terveysvaikutuksia;

7) jätettä ja jätteen käsittelyä koskevien tietojen antamisesta jätteen aikaisemmalle haltijalle tai käsittelijälle;

8) muista edellä 1–7 kohtiin rinnastettavista toimista 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

10 §

Jätteiden erilläänpitovelvollisuus

Lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on kerättävä ja pidettävä jätehuollossa toisistaan erillään siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, 5 §:n 1 momentissa säädetyn ensisijaisuusjärjestyksen täytäntöönpanemiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) jätteen erillään pitämistä koskevista vaatimuksista ja lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden yhdistämisen edellytyksistä;

2) jätteen erilliskeräyksestä, jota koskevat vaatimukset voivat olla erilaisia eri alueilla

ottaen huomioon alueen väestötiheys, syntyvän jätteen määrä ja hyödyntämismahdollisuudet sekä erilliskeräyksen järjestämisestä aiheutuvat ympäristövaikutukset ja kustannukset.

11 §

Vaarallisten jätteiden pakkaamis- ja merkittävyyden selvittäminen sekä sekoituskielto

Vaarallinen jäte on pakattava ja merkittävä ja siitä on annettava tarpeelliset tiedot jätehuollon kaikissa vaiheissa siten, että jätteen siirtoja ja ominaisuuksia voidaan seurata sen syntypaikalta hyödyntämiseen tai loppukäsittelyyn.

Vaarallista jätettä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen taikka muuhun aineeseen. Sekoituskiellosta voidaan poiketa, jos se on jätteen käsittelemiseksi tarpeellista ja sekoittaminen tehdään kyseisen vaarallisen jätteen käsittelyyn ympäristöluvan saaneessa laitoksessa.

Jos vaarallista jätettä on sekoitettu 2 momentin kiellon vastaisesti, jätteet on eroteltava, jos se on tarpeen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi sekä teknisesti mahdollista aiheuttamatta kohtuuttomia kustannuksia.

Mitä 1 ja 3 momentissa säädetään, ei koske kotitaloutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vaarallisen jätteen pakkaamisesta, merkinnöistä, keräyksestä, kuljetuksesta, varastoinnista ja käsittelystä sekä vaarallisesta jätteestä annettavista tiedoista. Vaatimukset voivat olla erilaisia eri jätteille.

12 §

Jätehuollon yleiset periaatteet

Tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten on jätehuollon suunnittelussa ja ohjauksessa pidettävä tavoitteena sitä, että maassa on riittävästi ja tarvetta vastaavasti mahdollisuuksia kunnan vastuulle 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen käsittelyyn ja muun jätteen loppukäsittelyyn. Tätä arvioitaessa on

otettava huomioon jätehuollon ensisijaisuusjärjestys sekä maantieteelliset olosuhteet ja tarve tiettyjen jätteiden erityiskäsittelyyn (*omavaraisuusperiaate*).

Kunnan ja muiden jätehuollon toimijoiden on jätehuollon järjestämisessä otettava huomioon, mitä 1 momentissa säädetään.

Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että 1 momentissa tarkoitettu jäte toimitetaan käsiteltäväksi johonkin lähimmistä tarkoitukseen soveltuvista laitoksista (*läheisyysperiaate*).

Jätettä hyödyntävän laitoksen on huolehdittava siitä, että laitoksen käsittelemästä jätteestä mahdollisimman pieni osa päättyy loppukäsitteltäväksi.

Jätteen alkuperäisen tuottajan taikka nykyisen tai aiemman jätteen haltijan on vastattava jätehuollon kustannuksista (*aiheuttamisperiaate*).

3 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

13 §

Valtion viranomaiset

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan.

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka valvoo jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevien säännösten noudattamista ja vastaa yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa. Suomen ympäristökeskus on myös jätteensiirtoasetuksen mukainen yhteyshenkilö.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomainen ohjaa toimialallaan jätehuollon toimeenpanoa ja valvontaa.

14 §

Kunnan jätehuoltoviranomainen

Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (365/1995) tarkoitettu toimitielin (*kunnan jätehuoltoviranomainen*).

Jos kunta on siirtänyt kunnan jätehuollon järjestämiseen liittyvän palvelutehtävän hoidettavaksi kuntien yhteistoimintana tätä varten perustetussa kuntien omistamassa osakeyhtiössä siten kuin 29 §:ssä säädetään, kunnan jätehuoltoviranomaisena toimii yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimitielin tai näiden perustama kuntayhtymä siten kuin kuntalaissa säädetään.

Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään. Viranhaltijaan, jonka hoidettavaksi on siirretty toimivaltaa, sovelletaan, mitä näitä tehtäviä muutoin hoitavasta viranomaisesta ja muutoksenhausta sen päätöksiin säädetään.

15 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/86) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ne valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) säädetään. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallintopakon käyttöä. Viranhaltijaan, jonka hoidettavaksi on siirretty toimivaltaa, sovelletaan, mitä näitä tehtäviä muutoin hoitavasta viranomaisesta ja muutoksenhausta sen päätöksiin säädetään.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista toimialallaan.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo valtakunnallisena viranomaisena tuottajia, juomapakkausten palautusjärjestelmien ylläpitäjiä, tuottajayhteisöjä ja näitä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säästösten noudattamista.

Turvatekniikan keskus valvoo tuotteita sekä niiden ominaisuuksia, merkintöjä ja tuotesuunnittelua sekä tuotteiden uudelleenkäytön ja kierrätyksen ohjeistusta koskevien vaatimusten noudattamista siten kuin siitä tarkemmin säädetään 6 §:n 4 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Tullilaitos valvoo toimialallaan 122 §:ssä tarkoitettujen juomapakkausten tuotteen maahantuontia ja maastavientiä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteen kansainvälistä siirtoa.

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo lannoitevalmistelain (539/2006) nojalla jätteen raaka-aineista valmistettujen lannoitevalmisteiden tuotantoa toimialallaan.

16 §

Kunnan jätehuollon viranomaistehtävän järjestäminen

Kunta voi järjestää sille säädetty jätehuollon viranomaistehtävät:

- 1) hoitamalla toiminnan itse;
- 2) sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa; tai
- 3) olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä.

Mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään kunnasta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettua toimintaa hoitavaan kuntayhtymään.

Jätehuollon järjestämiseen liittyvien palvelutehtävien hoitamisesta säädetään 29 §:ssä.

17 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Valtion viranomaiset ja tutkimuslaitokset voivat toimia tämän lain mukaisina asiantuntijaviranomaisina tai -laitoksina siten kuin

valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Asiantuntijaviranomaiset ja –laitokset antavat lausuntoja sekä tekevät tutkimuksia ja selvityksiä tämän lain mukaisille viranomaisille.

4 luku

Vastuu jätehuollon järjestämisestä ja vastuun siirtyminen

18 §

Vastuu jätehuollon järjestämisestä

Jätteen haltijan on järjestettävä jätehuolto, jollei jäljempänä tässä luvussa taikka 5 tai 6 luvussa toisin säädetä.

Kiinteistön haltijan on järjestettävä jätehuolto, jos jätteen haltija ei huolehdi velvollisuudestaan tai tätä ei tavoiteta ja kiinteistön haltija on sallinut jätettä tuottavan toiminnan kiinteistöllä tai jätteen tuomisen sille.

19 §

Jätteen luovuttaminen

Jätteen saa luovuttaa vain:

1) sille, jolla on 10 luvun mukaisen jätehuoltorekisteriin hyväksymisen tai merkitsemisen perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä;

2) sille, jolla on ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 luvun mukaisen luvan tai 10 luvun mukaisen rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä; tai

3) jos vastaanottajalta ei edellytetä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua jätehuoltorekisteriin hyväksymistä tai merkitsemistä, lupaa tai rekisteröintiä, sellaiselle vastaanottajalle, jolla on riittävä asiantuntemus sekä taloudelliset ja tekniset valmiudet jätehuollon järjestämiseen.

20 §

Jätehuollon järjestämisvastuun lakkaaminen ja siirtyminen

Jätteen haltijan vastuu jätehuollon järjestämisestä lakkaa ja siirtyy uudelle haltijalle,

kun jäte luovutetaan 19 §:ssä säädetyllä tavalla. Jos jäte on luovutettu 19 §:n vastaisesti, jätehuollon järjestämisestä vastaavat sekä jätteen uusi että edellinen haltija.

Vastuu jätehuollon järjestämisestä ei kuitenkaan siirry jätteen kuljettajalle, jollei 21 §:n 2 momentista johdu muuta.

21 §

Jätteen takaisinottovelvollisuus ja kuljettajan vastuu eräissä tilanteissa

Jätteen luovuttajan on otettava jäte takaisin kuljettajalta, jos vastaanottaja kieltäytyy ottamasta jätettä vastaan. Jos jätteet on kerätty usealta luovuttajalta tai jätteen palauttaminen luovuttajalle ei muusta vastaavasta syystä ole mahdollista, jätteen kuljettaja vastaa jätehuollon järjestämisestä.

5 luku

Kunnan järjestämä jätehuolto

22 §

Kunnan järjestämään jätehuoltoon kuuluvat jätteet

Jollei jäljempänä tässä luvussa toisin säädetä, kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

1) asumisessa syntyvä jäte;

2) valtion, kuntien, seurakuntien sekä muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen ja yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;

3) terveys- ja sosiaalipalveluissa ja koulutustoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;

4) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä samalla kiinteistöllä syntyvän 1–3 kohdassa tarkoitettujen jätteen kanssa ja jonka määrä on vähäinen kiinteistöllä syntyvän yhdyskuntajätteen kokonaismäärään verrattuna;

5) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1–4 kohdassa tarkoitettujen jätteen kanssa samassa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Kunnan on järjestettävä myös asumisessa syntyvän vaarallisen jätteen vastaanotto ja käsittely.

Kunnan on lisäksi järjestettävä muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Kunnan on tällöin tehtävä jatkuvaluonteisesta jätehuoltopalvelusta jätteen haltijan kanssa sopimus, jonka kesto on enintään viisi vuotta kerrallaan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mikä jäte on 1 momentissa tarkoitettua jätettä.

23 §

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Kunnan on järjestettävä 22 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus siten, että jäte noudetaan kiinteistöltä. Jos nouto kiinteistöltä ei ole alueen hankalien kulkuyhteyksien taikka jätteen haltijoiden tai kuljetettavan jätteen vähäisen määrän vuoksi perusteltua, kunnan on järjestettävä tarvittavat alueelliset vastaanottopaikat ja niihin tuodun jätteen kuljetus käsittelyyn.

24 § (Vaihtoehto 1)

Jätteen haltijan järjestämä jätteenkuljetus eräissä tapauksissa

Kunta voi päättää, että se ei järjestä jätteen kuljetusta kunnassa tai sen osassa, jos kysymys on sako- ja umpikaivolietteestä, suurikokoisesta jätteestä tai muusta erityisiä kuljetusjärjestelyjä edellyttävästä jätteestä. Jätteen haltijan on tällöin järjestettävä jätteen kuljetus ja sovittava siitä jätteen kuljettajan kanssa. Jäte on toimitettava kunnan järjestämään käsittelyyn.

Kunnan on tehdessään 1 momentin mukaisen päätöksen samalla määrättävä alueella tarjottavan kuljetuksen ehdoista. Ehdot voivat koskea kuljetettavan jätteen lajia ja laatua, kuljetuksesta lajeittain perittävää kohtuullista ylintä maksua sekä aluetta, jolla kuljettajan on tarjottava kuljetuspalvelua.

Jätteen kuljettajan on kalenterivuositain annettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, noudettujen jätteiden lajista ja määrästä kiinteistöittäin, kuljetushinnoista sekä jätteen toimituspaikasta ja -päivämäärästä. Kunnan jätehuoltoviranomaisen on viivytyksettä merkittävät tiedot 127 §:ssä säädettyyn rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista.

24 § (Vaihtoehto 2)

Jätteen haltijan järjestämä jätteenkuljetus

Kunta voi päättää, että se ei järjestä jätteen kuljetusta kunnassa tai sen osassa. Jätteen haltijan on tällöin järjestettävä jätteen kuljetus ja sovittava siitä jätteen kuljettajan kanssa. Jäte on toimitettava kunnan järjestämään käsittelyyn.

Kunnan on tehdessään 1 momentin mukaisen päätöksen samalla määrättävä alueella tarjottavan kuljetuksen ehdoista. Ehdot voivat koskea kuljetettavan jätteen lajia ja laatua, kuljetuksesta lajeittain perittävää kohtuullista ylintä maksua sekä aluetta, jolla kuljettajan on tarjottava kuljetuspalvelua.

Jätteen kuljettajan on neljännesvuositain annettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, noudettujen jätteiden lajista ja määrästä kiinteistöittäin, kuljetushinnoista sekä jätteen toimituspaikasta ja -päivämäärästä. Kunnan jätehuoltoviranomaisen on viivytyksettä merkittävät tiedot 127 §:ssä säädettyyn rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista.

25 §

Jätteen kuljetusta koskevan kunnan päätöksen valmistelu

Jätteenkuljetuksen järjestämistä koskevan 24 §:ssä tarkoitetun kunnan päätöksen valmistelussa on varattava vaikuttamismahdollisuus siten kuin hallintolain 41 §:ssä säädetään. Päätös on annettava tiedoksi siten kuin

kuntalaissa säädetään. Päätöksestä on lisäksi tiedotettava yleisesti kuntalaisille.

26 §

Jätteen keräys

Kiinteistön haltijan on järjestettävä 22 §:ssä tarkoitetun jätteen vastaanottopaikka jätteen keräystä varten.

Jätteen tuottajan on toimitettava 22 §:ssä tarkoitettu jäte kiinteistön haltijan järjestämään vastaanottopaikkaan tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan, jollei 27 §:n 2 momentista muuta johdu.

Tuottajavastuun piiriin kuuluvan jätteenä käytöstä poistetun tuotteen toimittamisesta tuottajan tai tuotteen jakelijan järjestämään vastaanottoon säädetään 41 §:ssä.

27 §

Jätteen luovuttaminen jätteenkuljetukseen

Kiinteistön haltijan on luovutettava 22 §:n 1 momentissa tarkoitettu jäte jätteenkuljetukseen, jonka kunta on järjestänyt alueella. Jätteen saa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai kunnan kanssa sopimussuhteessa oleva jätteen kuljettaja.

Jos jätteenkuljetus on järjestetty kunnassa tai sen osassa 24 §:n mukaisesti, kiinteistön haltijan on tehtävä jätteen kuljetuksesta sopimus jätteen kuljettajan kanssa. Sopimusta tehtäessä on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jätteen kuljettajan on toimitettava tiedot sopimuksen tehneestä kiinteistöstä viivytyksettä kunnan jätehuoltoviranomaiselle, jonka on merkittävä tieto sopimuksesta 127 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

Kiinteistöllä syntynyttä jätettä ei kuitenkaan tarvitse luovuttaa jätteenkuljetukseen, jos jätteen tuottaja käsittelee jätteen itse kiinteistöllään ja käsittely on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä.

28 §

Kunnan jätehuoltopalveluja koskevat laatuvaatimukset

Kunnan on suunniteltava ja järjestettävä tässä luvussa tarkoitettu jätehuolto siten, että jätteen tuottajien ja kiinteistön haltijoiden käytettävissä on riittävän monipuoliset jätehuoltopalvelut. Keräysjärjestelyt on mitoitettava mahdollisimman hyvin syntyvän jätteen määrää ja laatua vastaaviksi. Jätteen alueellisten vastaanottopaikkojen on oltava ilman kohtuutonta vaivaa jätteen tuottajien saavutettavissa.

Kunnan on annettava jätteen tuottajalle ja kiinteistön haltijalle riittävät tiedot jätteenkuljetuksen järjestelyistä säännöllisesti ja erityisesti silloin, kun niitä muutetaan olennaisesti.

29 §

Kunnan jätehuollon palvelutehtävien järjestäminen

Kunta voi järjestää sille säädetty jätehuollon palvelutehtävät:

- 1) hoitamalla toiminnan itse;
- 2) sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa;
- 3) olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä; tai
- 4) hankkimalla jätehuollon palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä, kuntien osakeyhtiöltä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta siten kuin julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007) säädetään.

Kunta voi järjestää 22 §:ssä tarkoitetun jätehuollon mukaan lukien jätteenkuljetuksen järjestämisen palvelutehtävät, 64 §:ssä tarkoitettujen jätemaksujen laskutuksen ja 74 §:n 1 momentissa tarkoitettujen jäteneuvonnan myös siirtämällä tehtävät niiden hoitamista varten perustetulle yhden tai useamman kunnan omistamalle ja hallitsemalle osakeyhtiölle, jonka osakkaana kunta on. Kunnan on päätöksessään yksilöitävä riittävällä tarkkuudella, mitä tehtäviä yhtiölle siirretään ja missä määrin yhtiöllä on toimivalta osallistua muiden kuin kunnan velvollisuudeksi säädettyjen

jätehuoltopalvelujen tuottamiseen. Osakeyhtiö, jolle kunta on siirtänyt palvelutehtävän, voi ostaa jätehuoltopalveluja niitä tarjoavilta palveluntuottajilta siten kuin julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetään.

Mitä 1 momentin 2 ja 4 kohdassa säädetään kunnasta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettua toimintaa hoitavaan kuntayhtymään. Hankkiessaan palveluja 1 momentin 4 kohdan mukaisesti tai järjestäessään jätehuollon palvelutehtäviä 2 momentin mukaisesti kunta vastaa siitä, että sille säädetty tehtävät tulevat hoidetuiksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun osakeyhtiön henkilöstöön sovelletaan sen hoitaessa 1 momentissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä ja sen on noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa, hallintolaissa ja kielilaissa säädetään. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

30 §

Jätteenkuljetuspalvelujen hankinta

Hankkiessaan palveluja 23 §:ssä säädettyä jätteen kuljetusta varten kunnan on määriteltävä palvelujen alue ja kesto sekä ajoitettava eri hankinnat ottaen huomioon julkisista hankinnoista annetun lain 2 §:ssä säädetty periaatteet.

31 §

Jätehuoltopalvelun kirjanpito

Jos kunta tai 29 §:n 2 momentin mukainen kunnan omistama osakeyhtiö järjestää muuta kuin tässä luvussa kunnan velvollisuudeksi säädettyä jätehuoltoa, sen on erotettava muihin tehtäviin liittyvä kirjanpito tässä laissa kunnan vastuulle säädetyn jätehuollon kirjanpidosta ja laadittava näistä tilikausittain erillinen tilinpäätös.

32 §

Kuntien velvoittaminen yhteistyöhön

Kunnan on tarpeen mukaan järjestettävä sille kuuluvat jätehuollon viranomais- ja palvelutehtävät yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Valtioneuvosto voi velvoittaa kunnat yhteistoimintaan jätehuollon tehtävien järjestämisessä sekä määrätä yhteistoiminnan ehdoista, jos se on tarpeen jätehuollon järjestämiseksi eivätkä kunnat pääse yhteistoiminnasta keskenään sopimukseen.

6 luku

Tuottajavastuu

33 §

Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

Tuottajan on järjestettävä markkinoille saattamiensa, jätteenä käytöstä poistettujen 34 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden jätehuolto sekä vastattava siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tuottajan 1 momentin mukainen velvollisuus koskee tuottajan itse Suomen markkinoille saattamia tuotteita ja tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta markkinoille saatetuista muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta. Velvollisuus koskee vain käytöstä poistettuja tuotteita, jotka luovutetaan tuottajan järjestämään vastaanottoaikaan tai kuljetukseen sen mukaan kuin 35 §:ssä säädetään taikka jakelijan järjestämään vastaanottoon 39 §:n mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tuottajan velvollisuus koskee sähkö- ja elektroniikkalaitteita, jotka viedään Suomesta Euroopan talousalueen muuhun jäsenvaltioon etäkaupalla.

34 §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat myyntitavasta riippumatta seuraavat tuotteet ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavat tuottajat:

1) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaat; tuottajana pidetään tällaisen renkaan valmistajaa, maahantuoja tai pinnoittajaa taikka renkailla varustetun ajoneuvon tai laitteen maahantuoja;

2) henkilöautot, pakettiautot ja niihin rinnastettavat muut ajoneuvot; tuottajana pidetään tällaisen ajoneuvon valmistajaa tai maahantuoja taikka sitä, joka toimittaa maahan ajoneuvoja kotimaisen käyttäjän nimissä;

3) sähkö- ja elektroniikkalaitteet, pois lukien erityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut tai muutoin valtion keskeisten turvallisuusetujen valvontaan liittyvät laitteet; tuottajana pidetään tällaisen sähkö- ja elektroniikkalaitteen valmistajaa ja maahantuoja sekä sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla tuotemerkkillään;

4) paristot ja akut, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin, ajoneuvoihin tai muihin tuotteisiin sisältyvät paristot ja akut mutta pois lukien erityisesti sotilaskäyttöön suunnitelluissa tai muutoin valtion keskeisten turvallisuusetujen valvontaan liittyvissä sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, aseissa, ammuksissa ja muissa sotatarvikkeissa käytettävät paristot ja akut sekä avaruuteen lähetettäväksi suunnitelluissa sähkö- ja elektroniikkalaitteissa käytettävät paristot ja akut; tuottajana pidetään tällaisen pariston tai akun markkinoille saattajaa;

5) sanomalehdet, aikakauslehdet, toimistopaperit ja muut niihin rinnastettavat paperituotteet; tuottajana pidetään tällaisten paperituotteiden valmistukseen käytettävän paperin valmistajaa ja maahantuoja sekä painetun paperituotteen maahantuoja;

6) pakkaukset; tuottajana pidetään tuotteen pakkaajaa tai pakatun tuotteen maahantuoja.

Tämän luvun säännöksiä ei 36 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sovelleta pakkaus-ten tuottajaan, jonka liikevaihto on vähemmän kuin 1 000 000 euroa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitä 1 momentissa tarkoitettut tuotteet ja keitä 1 momentissa tarkoitettut tuottajat ovat. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös antaa tarkempia säännöksiä tuottajavastuuta koskevien säännösten soveltamisesta, jos tuotteet hankitaan toisesta maasta tai viedään maasta sähköisellä tai muulla etäkaupalla.

35 §

Tuottajan järjestämä vastaanotto ja siitä tiedottaminen

Tuottajan on järjestettävä jätteenä käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanottopaikkoja siten, että tuotteen haltija voi maksutta ja ilman kohtuutonta vaivaa luovuttaa jätteen näin järjestettyyn vastaanottoon. Tarvittavien vastaanottopaikkojen määrää alueittain arvioitaessa on otettava huomioon niihin luovutettavien jätteenä käytöstä poistettavien tuotteiden laji, laatu ja ennakoitu määrä sekä vastaanotosta ja kuljetuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset.

Tuottajan on 1 momentista poiketen järjestettävä jätteenä käytöstä poistettujen paperituotteiden kuljetus maksutta kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella. Tuottajan on myös järjestettävä 39 §:n mukaisesti kerättyjen jätteenä käytöstä poistettujen tuotteiden kuljetus maksutta jakelijan vastaanottopaikasta.

Tuottajan on tarvittaessa yhdessä muiden jätehuollon toimijoiden kanssa tiedotettava tuotteiden haltijoille vastaanottopaikkojen sijainnista ja aukioloajoista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuottajan järjestämien vastaanottopaikkojen määrästä ja niin, että määrä voi olla tuoteryhmittäin ja alueittain erilainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös 3 momentissa tarkoitettusta tiedottamisesta.

36 §

Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi

Tuottajan on järjestettävä jätteenä käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto siten, että ehjät tai korjauskelpoiset tuotteet ja niiden osat tarpeen mukaan pidetään erillään tai erotellaan ja että muulla tavoin edistetään tuotteiden ja niiden osien uudelleenkäyttöä.

Tuottajan on uudelleenkäytön edistämiseksi mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että tuotteen haltijat ja käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa järjestävät toimijat saavat tarvittavat tiedot tuotteen ja sen osien uudelleenkäyttömahdollisuuksista ja purkamisesta sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa.

37 §

Poikkeukset eräiden muualla kuin kotitaloudessa käytettävien tuotteiden tuottajan kustannusvastuusta

Tuottaja vastaa ennen 13 päivää elokuuta 2005 markkinoille saatetun muualla kuin kotitaloudessa käytettävän sähkö- ja elektroniikkalaitteen jätehuollon kustannuksista vain, jos laite korvataan vastaavalla tai samaan tarkoitukseen käytettävällä laitteella. Muussa tapauksessa laitteen haltija vastaa ennen mainittua päivää markkinoille saatetun laitteen jätehuollon kustannuksista. Tuottaja ja laitteen haltija voivat sopia jätehuollon kustannusten jakamisesta toisin riippumatta laitteen markkinoille saattamisen ajankohdasta.

Teollisuusparistojen ja -akkujen sekä muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen ajoneuvoparistojen ja -akkujen tuottaja ja tällaisen pariston tai akun haltija voivat sopia jätehuollon kustannusten jaosta toisin kuin 33 §:n 1 momentissa säädetään.

38 §

Tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Tuottajan on pidettävä tuotetyypeittäin kirjaa markkinoille saattamiensa tuotteiden ja

vastaanottamiensa käytöstä poistettujen tuotteiden sekä niistä syntyneiden jätteiden lajista, laadusta ja määrästä samoin kuin muista niihin rinnastettavista tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeellisista seikoista. Kirjanpidossa on lisäksi eriteltävä tarvittaessa toimituskohteittain uudelleenkäyttöön, uudelleenkäytön valmisteluun, kierrätykseen, muuhun hyödyntämiseen ja loppukäsittelyyn toimitetut tuotteet ja jätteet. Kirjanpidossa on oltava vastaavat tiedot myös 34 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ajoneuvojen ja 3 kohdassa tarkoitettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osista sekä niistä syntyvistä jätteistä samoin kuin toiseen maahan vietyistä käytöstä poistetuista tuotteista ja jätteistä.

Tuottajan on toimitettava tiivistelmä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kalenterivuositain taikka tämän määräyksestä useammin, jos se on tarpeen tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kirjanpitoon sisällytettävistä ja viranomaiselle toimitettavista tiedoista sekä niiden toimittamisajankohdasta.

39 §

Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus

Tuotteen jakelijan on myyntipisteessään otettava haltijalta maksutta vastaan seuraavat jätteenä käytöstä poistetut tuotteet:

1) kannettavat paristot ja akut; vastaanoton edellytyksenä ei saa vaatia uuden tuotteen ostamista;

2) kotitaloudesta peräisin olevat ja niihin rinnastettavat sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden tilalle ostetaan uusi vastaava laite; jakelija voi järjestää vastaanoton myös myyntipisteiden läheisyydessä sijaitsevassa muussa paikassa;

3) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaat, jos ne lajiltaan ja määrältään vastaavat ostettavia uusia renkaita.

Jos yksityiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen ajoneuvoparistojen ja -akkujen jakelija ottaa vastaan vastaavia jätteenä käytöstä poistettuja paristoja ja akkuja, vastaanotto on

järjestettävä 1 momentin 1 kohdassa säädettyllä tavalla.

Tuotteen jakelijan on koottava jätteenä käytöstä poistetut tuotteet kuljetuksen järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi eriksi. Jakelija saa luovuttaa jätteenä käytöstä poistetut tuotteet vain tuottajan lukuun toimivalle kuljettajalle tai käsittelijälle. Tuotteen jakelija vastaa järjestämänsä vastaanoton kustannuksista.

Tuotteen jakelijan on tiedotettava tuotteiden haltijoille mahdollisuudesta luovuttaa jätteenä käytöstä poistettu tuote jakelijan vastaanottoon.

40 §

Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

Tuotteen jakelijan on ennen 34 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua tuotteen jakelua varmistuttava, että tuottaja on merkitty 126 §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin. Tuottajan on ennen tuotteen jakelua ilmoitettava jakelijalle kuulumisestaan tuottajarekisteriin.

41 §

Tuotteen haltijan velvollisuudet

Tuotteen haltijan on toimitettava tuottajavastuun piiriin kuuluva jätteenä käytöstä poistettu tuote ensisijaisesti tuottajan tai tuotteen jakelijan järjestämään vastaanottopaikkaan. Ajoneuvon haltijan on kuitenkin toimitettava jätteenä käytöstä poistettu ajoneuvo (*romuajoneuvo*) aina tuottajan lukuun toimivalle kerääjälle tai käsittelijälle.

42 §

Romuajoneuvon rekisteristä poistaminen ja romutustodistus

Tuottajan lukuun toimivan kerääjän tai käsittelijän on annettava ajoneuvon omistajalle romutustodistus romuajoneuvon lopullisesta poistamisesta Liikenteen turvallisuusviraston ajoneuvorekisteristä. Ennen todistuksen antamista kerääjän tai käsittelijän on tarkistettava omistajan oikeus luovuttaa romuajoneu-

vo. Liikenteen turvallisuusvirasto voi periä tuottajalta maksun rekisteristä poistamisesta siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä rekisteristä poistamisesta ja romutustodistuksesta. Rekisteristä poistamisesta perittävästä maksusta annetaan tarkempia säännöksiä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

43 §

Romuajoneuvon omistajalta perittävä maksu

Jos romuajoneuvoon on lisätty uudelleenkäyttöä tai jätahuoltoa merkittävästi haittaavia esineitä tai aineita, tuottajan lukuun toimiva kerääjä tai käsittelijä voi periä romuajoneuvon omistajalta jätahuollolle aiheutuvia lisäkustannuksia vastaavan kohtuullisen maksun.

44 §

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan vakuus

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan on asetettava Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eduksi vakuus kotitalouksissa käytettävien laitteiden jätahuollon järjestämisen turvaamiseksi. Vakuutta ei tarvitse asettaa, jos tuottaja kuuluu tuottajayhteisöön.

Hyväksyttäviä vakuuksia ovat takaus, vakuutus tai suljettu pankkitalletus. Vakuuden antajan on oltava Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kotipaikan omaava ammattimainen rahoituslaitos. Edellytyksenä on lisäksi, että Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus saa vakuuden käyttöönsä pelkän vaatimuksen nojalla.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi vaatia vakuuden käyttöönsä, kun tuottaja on todettu maksukyvyttömäksi tai kun tämä on kehotuksesta huolimatta laiminlyönyt jätahuollon järjestämisen. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi jakaa vakuuden markkinaosuuden mukaisessa suhteessa niille 126 §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin hyväksytyille tuottajille ja

tuottajayhteisöille, jotka järjestävät vakuudenantajan markkinoille saattamien laitteiden jätehuollon.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta ja vakuuden käyttöön ottamisesta.

45 §

Tuottajavastuun suhde muiden toimijoiden järjestämään jätehuoltoon

Muut jätehuollon toimijat eivät saa vaikeuttaa tuottajan järjestämää vastaanottoa ja muuta jätehuoltoa perustamalla vastaavalle jätteelle rinnakkaisia keräys- ja vastaanottojärjestelmiä, tarjoamalla kiinteistöjen tai jätteen haltijoille tähän liittyviä palveluja tai ryhtymällä muihin vastaaviin toimiin.

Siltä osin kuin 22 §:n 1 momentin mukaisissa toiminnoissa syntyvää tuottajavastuun piiriin kuuluvaa jätettä ei toimiteta tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan tai kuljetukseen tämän luvun mukaisesti, tällaisen jätteen jätehuollossa noudatetaan, mitä 5 luvussa säädetään.

Tuottajan on tarvittaessa neuvoteltava kunnan kanssa toimista, jotka ovat tarpeen 22 §:ssä tarkoitettussa toiminnassa syntyneen tuottajavastuun piiriin kuuluvan jätteen ja siinä syntyneen muun jätteen keräyksen ja vastaanoton yhteensovittamiseksi.

46 §

Kiinteistön haltijan velvollisuudet paperituotteiden keräyksessä

Kiinteistön haltijan on järjestettävä vastaanottopaikka jätteenä käytöstä poistettujen paperituotteiden keräystä varten, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella.

47 §

Tuottajayhteisö ja sen toiminta

Tuottajat voivat yhdessä perustaa oikeus-toimikelpoisen yhteisön (*tuottajayhteisö*) huolehtimaan tuottajan tuottajavastuuta kos-

kevista velvollisuuksista. Tuottajayhteisöön ei saa kuulua muita kuin tuottajia.

Tuottajayhteisössä velvoitteet on jaettava tuottajien kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen.

Tuottajayhteisön on otettava hoidettavakseen uuden tuottajan velvollisuudet tämän pyynnöstä, jos tuottajan toiminta kuuluu tuottajayhteisön toimialaan. Uuteen tuottajaan on sovellettava tasapuolisia ja yhdenvertaisia ehtoja verrattuna tuottajayhteisön muihin tuottajiin.

48 §

Tuottajavastuun siirtäminen tuottajayhteisölle

Tuottaja voi siirtää tuottajavastuuta koskevat velvollisuutensa tuottajayhteisölle, joka on hyväksytty 126 §:ssä tarkoitettuun tuottajarekisteriin.

Tuottajayhteisön on ylläpidettävä julkisesti saatavilla olevaa, ajantasaista luetteloa tuottajista, jotka ovat siirtäneet sille tuottajavastuunsa. Luetteloon merkitään jäsenen nimi ja y-tunnus. Luettelo on julkaistava myös sähköisesti.

Pakkausten tuottaja voi huolehtia juomapakkausten tuottajavastuuta koskevista velvollisuuksistaan myös liittymällä 122 §:ssä tarkoitettuun juomapakkausten palautusjärjestelmään.

49 §

Tuottajayhteisön toiminnan turvaaminen

Tuottajayhteisöllä on oltava riittävät taloudelliset voimavarat toimintansa asianmukaiseksi järjestämiseksi ja niin, että se voi vastata sille siirretyistä tuottajavastuuvélvoitteista jatkuvasti vähintään kuuden kuukauden ajan. Tämän osoittamiseksi tuottajayhteisön on esitettävä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys vakavaraisuudesta ja toimintasuunnitelma uudelleenkäytön ja jätehuollon järjestämisestä. Selvitys on annettava vuosittain tai jos toiminta muuttuu

olennaisesti, kolmen kuukauden kuluessa muutoksesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakavaraisuuden osoittamiseksi ja toiminnan turvaamiseksi laadittavista selvityksistä ja suunnitelmista sekä niiden toimittamisesta Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

50 §

Tuottajien ja tuottajayhteisöjen yhteistyö

Eri tuoteryhmien tuottajien ja tuottajayhteisöjen on tarpeellisin yhteistoimin huolehdittava siitä, että tuottajavastuun täytäntöönpanosta ei aiheudu toisen tuoteryhmän tuottajille tai tuottajayhteisöille kaksinkertaisia maksuja silloin, kun jätteiden vastaanotto ja muu jätehuolto järjestetään yhteistoiminnassa.

Valtioneuvosto voi velvoittaa tietyn tuoteryhmän tuottajat ja tuottajayhteisöt yhteistoimintaan ja määrätä yhteistoiminnalle asetettavista vaatimuksista, jos tämä on tarpeen sellaisten rinnakkaisten uudelleenkäyttö- ja jätehuoltojärjestelmien poistamiseksi tai muodostumisen estämiseksi, jotka haittaavat tuottajavastuujärjestelmien yleistä toimivuutta tai tuotteen haltijan mahdollisuutta luovuttaa käytöstä poistettu tuote uudelleenkäyttöön tai jätehuoltoon.

51 §

Tuottajayhteisöjen palvelunhankinta

Tuottajayhteisön on otettava tasapuolisesti huomioon muut taloudelliset toimijat ja heidän toimintamahdollisuutensa kyseisillä markkinoilla hankkiessaan tuotteiden uudelleenkäyttöön ja jätehuoltoon liittyviä palveluja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen.

52 §

Asetuksenantovaltuus Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi:

1) tässä luvussa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden jätehuoltokustannusten ilmoittamisesta tuotteen hinnassa;

2) poikkeuksesta tuottajan tai jakelijan velvollisuudesta ottaa vastaan jätteenä käytöstä poistettu tuote, jos se on saastunut ja aiheuttaa siten henkilöstölle terveys- tai turvallisuusriskin;

3) tuottajayhteisöjen velvollisuudesta suosia palvelunhankinnassaan toimijoita, jotka ovat ottaneet käyttöön sertifioituja ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä.

7 luku

Roskaantuminen

53 §

Roskaamiskielto

Ympäristöön ei saa jättää jätettä, likaa eikä käytöstä poistettua konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteystä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkautumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (*roskaamiskielto*).

54 §

Roskaajan siistimisvelvollisuus

Roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siistittävä roskaantunut alue.

55 §

Toissijainen siistimisvelvollisuus

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siistimisvelvollisuudestaan, siistimisvelvollinen on:

1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueen käytön seurauksena roskaantuneella alueella;

2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueen tai reitin käytön seurauksena roskaantuneella alueella;

3) yleisötilaisuuden järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka roskaantuu tilaisuuden seurauksena, tai alueen haltija, jos tilaisuus on järjestetty hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjää tavoiteta tai tämä ei huolehdi siistimisvelvollisuudestaan;

4) alueen haltija, jos kysymys on alueesta, jolla on voimassa asemakaava;

5) muun kuin 1–4 kohdassa tarkoitettun alueen haltija, jos alueen haltija tiesi tai tämän olisi pitänyt tietää roskaavasta toiminnasta tai tapahtumasta ja jos siistiminen ei ole haltijalle muutoin kohtuutonta.

Jos sellaisen alueen haltija, jolla ei ole voimassa asemakaavaa, laiminlyö 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettun siistimisvelvollisuutensa tai haltijalla ei ole siistimisvelvollisuutta mainitun kohdan nojalla, siistimisvelvollinen on kunta.

56 §

Siistimisestä määrääminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä asianomaisen täyttämään siistimisvelvollisuutensa. Jos kunta laiminlyö 55 §:n 2 momentissa tarkoitettun siistimisvelvollisuutensa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa siistimisestä määräyksen. Määräyksen antamisesta ja siihen liitetystä hallintopakkotehosteesta säädetään 12 luvussa.

Kunta voi ryhtyä välittömiin toimiin 55 §:n 2 momentissa tarkoitettun alueen siistimiseksi kustannuksellaan tehtyään asiassa hallintopäätöksen, josta ilmenevät siistimistoimenpi-

teet ja määräaika. Päätöksen mukaiset siistimistoimet voidaan panna täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista.

Kunta voi, jos toimi on roskaantumisesta ilmeisesti aiheutuvien haittojen laadun tai laajuuden tai muun yleisen edun vuoksi välttämätön, ryhtyä välittömiin toimiin roskaantuneen alueen siistimiseksi laiminlyöjän kustannuksella, kun siistimisvelvollinen on laiminlyönyt roskaantuneen alueen siistimisen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen 1 momentin nojalla antaman määräyksen mukaisessa määräajassa. Päätöksen mukaiset siistimistoimet voidaan panna täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Kunnalla on tällöin oikeus periä siistimisestä aiheutuneet kustannukset siten kuin siitä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

57 §

Jätteen keräys roskaantumisen ehkäisemiseksi

Maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjän, yleisesti käytettäväksi tarkoitettun virkistysalueen haltijan, ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjän taikka yleisötilaisuuden järjestäjän on järjestettävä alueella riittävä jätteen keräys siten, että alueen tai reitin käytöstä aiheutuva alueen tai reitin tai niiden lähialueiden roskaantuminen ehkäistään ja käyttäjille ja osallistujille tarjotaan toimivat jätehuollon palvelut.

58 §

Täydentävät säännökset roskaantumisesta

Tontinomistajan ja kunnan velvollisuudesta pitää katu ja eräät yleiset alueet puhtaana säädetään kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetussa laissa (669/1978). Rakennettun ympäristön hoidosta on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999). Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvasta roskaantumisesta on lisäksi voimassa, mitä aluksista aiheutuvien päästöjen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009). Ajo-

neuvojen siirtämisestä on lisäksi voimassa, mitä siitä säädetään ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008). Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta säädetään ympäristönsuojelulaissa.

8 luku

Jätehuollon maksut

59 §

Jätteen loppukäsittelystä perittävä maksu

Jätteen loppukäsittelystä on perittävä maksu, joka kattaa loppukäsittelylaitoksen perustamisen, käytön, käytöstä poistamisen, jälkihoidon ja ympäristönsuojelulain 42 a §:ssä tarkoitettujen vakuuden kustannukset sekä muut niihin rinnastettavat kustannukset. Jätteiden loppukäsittelystä kaatopaikalla perittävään maksuun on sisällytettävä jälkihoidon arvioitujen kustannukset vähintään 30 vuoden ajalta.

60 §

Kunnan jätemaksu

Kunnan on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi jätemaksua.

Jätemaksun on oltava sellainen, että sen kertymällä katetaan 59 §:ssä tarkoitettujen jätteen loppukäsittelyn sekä muiden jätehuollon järjestämiseen liittyvien tehtävien hoitamisen kustannukset. Maksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä ensisijaisuusjärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätemaksuun voidaan tarvittaessa sisällyttää perusmaksu, jolla katetaan hyödynnettävän jätteen tai vaarallisen jätteen alueellisten vastaanottopaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta ja niihin kerättyjen jätteiden jätehuollosta, jäteneuvonnasta sekä muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset.

Jätemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

61 §

Kunnan jätemaksun perusteet

Kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jätemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää tai kiinteistön käyttötarkoitusta taikka muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista terveys- tai ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Perusmaksun perusteita ovat kiinteistössä asuvien henkilöiden lukumäärä tai kiinteistön käyttötarkoitus taikka muu vastaava peruste. Perusmaksu voidaan määrätä kiinteistö- tai talouskohtaisena.

Jätemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa. Jätetaksan hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Jätetaksan hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksi antamisessa noudatetaan kuitenkin, mitä kuntalaissa (365/1995) säädetään. Kunnan on myös tiedotettava jätetaksasta yleisesti siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan.

62 §

Velvollisuus suorittaa kunnan jätemaksu

Kunnan jätemaksun on velvollinen suorittamaan kiinteistön haltija tai muu jätteen haltija, jonka jätteen jätehuollon kunta järjestää.

Jos kunta järjestää jätteen käsittelyn mutta ei sen kuljetusta, kunta voi periä jätemaksun jätteen käsittelystä jätteen kuljettajalta.

63 §

Kunnan jätemaksun määrääminen

Kunnan jätehuoltoviranomainen määrää jätemaksun kunnan hyväksymän jätetaksan mukaisesti.

Jos jätetaksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä ottaen huomioon jätteen määrä, kunnan järjestämän jätehuollon palvelutaso ja 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu omassa toiminnassa syntyneen jätteen käsittely kiinteistöllä, maksu voidaan maksuvelvollisen hakemuksesta tai viranomaisen aloitteesta määrätä jätetaksasta poiketen tai jättää perimättä. Jos jätemaksu määrätään jätetaksasta poiketen, maksuperusteiden on oltava tasapuolisia ja kohtuullisia.

64 §

Jätelasku ja kunnan jätemaksusta tehtävä muistutus

Maksuvelvolliselle on toimitettava kunnan jätemaksun maksamista varten jätelasku, josta ilmenevät maksettava määrä, eräpäivä, maksuosoite, maksun peruste riittävän tarkasti yksilöitynä, tieto viivästysseuraamuksista, ohjeet muistutuksen tekemistä varten sekä kunnan jätehuoltoviranomaisen tai muun laskuttajan yhteystiedot maksuvelvollisen yhteydenottoa varten.

Maksuvelvollisella on oikeus tehdä 14 päivän kuluessa jätelaskun saamisesta muistutus kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Tämän on tehtävä muistutuksen johdosta päätös ja lähetettävä maksuvelvolliselle uusi jätelasku.

65 §

Kunnan jätemaksun suorittaminen ja palauttaminen

Jätemaksu maksetaan kunnalle tai tämän määräämälle kunnan lukuun toimivalle yhteisölle tai yrittäjälle.

Jätemaksu on maksettava viimeistään jätelaskussa tai muistutuksen johdosta lähetetyssä uudessa laskussa ilmoitettuna eräpäivänä muutoksenhausta huolimatta. Jos jätemaksua ei makseta määräajassa, erääntyneelle määrälle on suoritettava erääntymispäivästä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n mukaisesti.

Jos jätemaksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, kunnan on pa-

lautettava liikaa maksettu määrä sekä maksettava vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään saakka. Korko määräytyy valtiovarainministeriön eräistä viiteko-roista annetun lain (996/1998) nojalla vahvistaman kolmen kuukauden markkinakoron vuosikeskiarvoa vastaavan korkokannan mukaan.

66 §

Kunnan jätemaksua koskevien säännösten soveltaminen eräissä tilanteissa

Kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvän palvelutehtävän järjestämisen tätä varten perustetulle osakeyhtiölle siten kuin 29 §:n 2 momentissa säädetään. Kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä ei sovelleta silloin, kun jätehuoltopalvelujen tuottaminen on annettu muun yhteisön tai yksityisen yrittäjän itsenäisesti hoidettavaksi siten kuin 29 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetään.

67 §

Virhe ja hinnanalennus

Jätteen haltijalla on oikeus hinnanalennukseen tälle annetussa jätehuoltopalvelussa tapahtuneen virheen vuoksi. Jätehuoltopalvelussa katsotaan olevan virhe, jos jätteenkeräysvälineitä ei tyhjennetä tai jätehuoltoa ei järjestetä muutoin jätehuoltomääräysten tai sopimuksen mukaisella tavalla. Hinnanalennuksen edellytyksenä on, että jätteen haltija esittää kohtuullisessa ajassa virheen havaittuaan huomautuksen puutteellisesta jätehuoltopalvelusta siitä vastaavalle yritykselle tai muulle taholle sekä vaatii hinnanalennusta. Hinnanalennuksen tulee vastata virheestä aiheutunutta haittaa. Virheestä johtuva hinnanalennus voidaan tehdä seuraavan laskutuksen yhteydessä.

Tässä pykälässä säädetystä ei saa sopimuksin poiketa kuluttajan vahingoksi.

9 luku

Suunnittelu ja ohjaus

68 §

Valtakunnallinen jätesuunnitelma

Ympäristöministeriön on tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja säännösten täytäntöönpanon edistämiseksi valmistettava valtioneuvoston hyväksyttäväksi valtakunnallinen jätesuunnitelma. Suunnitelmassa on esitettävä arvio jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisen sekä jätehuollon nykytilasta, näitä koskevat tavoitteet ja toimet tavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnitelmassa on lisäksi arvioitava, millä tavalla siinä esitetyt toimet vaikuttavat asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä koskeva valtakunnallisen jätesuunnitelman osa voidaan laatia erillisenä suunnitelmana.

Ympäristöministeriön on arvioitava valtakunnallisen jätesuunnitelman ja erillisen suunnitelman toteutumista ja vaikutuksia vähintään joka kuudes vuosi sekä tarvittaessa valmistettava tarkistettu suunnitelma valtioneuvoston hyväksyttäväksi.

69 §

Alueellinen jätesuunnitelma

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja säännösten täytäntöönpanon edistämiseksi laadittava yksin tai yhdessä toisen tai useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa alueellinen jätesuunnitelma.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on järjestettävä alueellisten jätesuunnitelman valmistelussa riittävä yhteistyö ja vuorovaikutus toimialueensa eri viranomaisien ja muiden tahojen kesken sekä asetettava tätä varten yhteistyöryhmä.

Mitä 68 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään valtakunnallisen jätesuunnitelman sisällöstä ja tarkistamisen aikataulusta, koskee vastavasti alueellista jätesuunnitelmaa.

70 §

Jätesuunnitelmien valmisteluun osallistuminen

Valtakunnallista jätesuunnitelmaa tai jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä koskevaa erillistä suunnitelmaa valmisteltaessa on varattava 115 §:n 2 kohdassa tarkoitetuille valtakunnallisille yhdistyksille ja säätiöille sekä niille viranomaisille ja tahoille, joiden etua tai oikeutta asia koskee, tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä kirjallisesti. Luonnos on julkaistava sähköisesti ja mielipiteiden esittämiselle on varattava riittävä aika. Hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen ja siitä, miten esitetyt mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava sähköisesti.

Osallistumisesta alueellisen jätesuunnitelman valmisteluun säädetään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa (200/2005). Alueellisen jätesuunnitelman valmistelussa on lisäksi varattava maakunnan liitolle tilaisuus antaa suunnitelmaluonnoksesta lausuntonsa.

71 §

Valtioneuvoston asetukset jätesuunnitelmista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisen ja alueellisen jätesuunnitelman valmistelusta, laatimisesta ja sisällöstä sekä suunnitelman toimeenpanon arvioinnista ja suunnitelman tarkistamisesta.

72 §

Kunnan jätehuoltomääräykset

Kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä:

1) 22 §:ssä tarkoitettujen jätteiden määrän vähentämisestä, lajittelusta, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä

ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;

2) 9 §:n 2 momentissa säädettyjen vaatimusten toimeenpanemiseksi muiden kuin 22 §:ssä tarkoitettujen jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöillä tai jätteen vastaanotto- paikoilla sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista;

3) roskaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisista toimista;

4) velvollisuudesta antaa tietoja 22 §:ssä tarkoitetuista jätteistä tai 24 §:ssä tarkoitetuista jätteen kuljetuksista kunnan jätehuoltoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Edellä 1 momentin 1 kohdan nojalla annetut määräykset jätteen kompostoinnista tai muusta vastaavasta käsittelystä kiinteistöllä voivat koskea myös muun kuin 22 §:ssä tarkoitettua jätteen käsittelyä, ei kuitenkaan ympäristöluvanvaraista jätteen käsittelyä.

Jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta siinä mainituin perustein.

73 §

Menettely kunnan jätehuoltomääräyksiä antaessa

Ennen jätehuoltomääräysten antamista kunnan on varattava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä tarvittaessa muille viranomaisille tilaisuus lausunnon antamiseen. Muutoin jätehuoltomääräysten antamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Jätehuoltomääräysten antamista koskevan päätöksen tiedoksi antamisessa noudatetaan kuitenkin, mitä kunta laissa (365/1995) säädetään. Kunnan on myös tiedotettava jätehuoltomääräyksistä yleisesti siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Määräykset on toimitettava lisäksi asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja aluehallintovirastolle.

74 §

Jäteneuvonta

Kunnan on järjestettävä 22 §:ssä tarkoitetuissa toiminnoissa syntyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä sekä jätehuoltoa koskevaa neuvontaa, tiedotusta ja valistusta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897 /2009) 3 §:n 2 momentin mukaista tehtävää suorittaessaan erityisesti edistettävä 6 §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien toteutumista.

10 luku

Jätehuolto- ja tuottajarekisteriin hyväksyminen ja merkitseminen

75 §

Hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin

Toiminnanharjoittajan on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymiseksi 126 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettyyn jätehuoltorekisteriin:

1) jätteen ammattimaisesta kuljettamisesta; ja

2) jätteen välittäjänä toimimisesta.

Hakemus tehdään sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella pääosaa toiminnasta harjoitetaan.

Hakemuksessa on oltava sen käsittelyä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta, toiminnasta, toiminta-alueesta ja toiminnan vaikutuksista. Lisäksi hakemuksessa on esitettävä selvitys toiminnanharjoittajan ammatitaidosta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä.

76 §

Lausunnot hakemuksesta

Jos hakemuksessa tarkoitettua toimintaa harjoitetaan kahden tai useamman elinkeino-,

liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, hakemuksen vastaanottaneen viranomaisen on varattava muille asianomaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille tilaisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta.

77 §

Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytykset

Toiminta hyväksytään jätehuoltorekisteriin, jos:

- 1) toimintaa harjoitetaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti ja ammattitaitoisesti;
- 2) toimintaa harjoitetaan aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) toiminnassa käytettävä laitteisto ja kalusto on teknisesti asianmukaista;
- 4) hakija asettaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eduksi riittävän vakuuden kuljetettavan tai välitettävän jätteen asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi, jollei viranomainen päättä, että vakuuden asettaminen on toiminnan laajuus ja luonne huomioon ottaen tarpeetonta.

Hyväksyttäviä vakuuksia ovat takaus, vakuutus ja suljettu pankkitalletus. Vakuuden antajan on oltava ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

78 §

Päätös hyväksymisestä jätehuoltorekisteriin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä tehtävä päätös jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevasta hakemuksesta. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on hyväksynyt toiminnan jätehuoltorekisteriin. Hyväksyminen myönnetään toistaiseksi tai määräajaksi.

Päätöksessä voidaan antaa määräyksiä 77 §:ssä säädettyjen hyväksymisen edellytysten täyttämiseksi, jätteitä koskevasta kirjapidosta, velvollisuudesta toimittaa valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja viranomaiselle ja muista toiminnan valvomiseksi tarpeellisista toimista. Määräyksillä voidaan tarvittaessa

rajoittaa toiminta koskemaan lajiltaan tai laadultaan tiettyntyyppistä jätettä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä päätöksen sisällöstä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä hakemuksen ja päätöksen olennaiset tiedot jätehuoltorekisteriin. Sen on myös toimitettava päätös muille asianomaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, jos hakemuksessa tarkoitettua toimintaa harjoitetaan kahden tai useamman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella.

79 §

Jätteen kuljettajan tiedonantovelvollisuus

Kuljettajan, jonka toiminta on hyväksytty jätehuoltorekisteriin, on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava tiedot kuljetetun jätteen määrästä, lajista, laadusta, alkuperästä ja toimituspaikoista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueiden mukaisesti eriteltyinä sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka on tehnyt päätöksen toiminnan hyväksymisestä jätehuoltorekisteriin.

80 §

Ote jätehuoltorekisteristä

Hyväksymistä koskevaan päätökseen on liitettävä ote jätehuoltorekisteriin merkityistä tiedoista. Kuljettajan, jonka toiminta on hyväksytty rekisteriin, on pidettävä ote mukana kuljetuksen aikana ja pyydettyessä esitettävä se valvontaviranomaisille ja poliisille. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä otteeseen sisällytettävistä tiedoista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä ote tarkistusta varten jätehuoltorekisteriin hyväksytyn toiminnan harjoittajalle sen kalenterivuoden päättyessä, jolloin on kulunut kolme vuotta toiminnan hyväksymisestä jätehuoltorekisteriin tai, jos toimintaa on muutettu, viimeisen muutoksen hyväksymisestä rekisteriin.

81 §

Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen

Jos jätehuoltorekisteriin hyväksytty toiminta muuttuu olennaisesti tai lopetetaan, on siitä viivytyksettä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tarvittaessa tehtävä uusi hakemus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä muuttuneet tiedot jätehuoltorekisteriin ja tarvittaessa muutettava päätöstä vastaavasti.

Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevaa päätöstä voidaan päätöksen antaneen viranomaisen aloitteesta muuttaa, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet tai hyväksymisen perusteiden myöhemmin todetaan muutoin olleen olennaisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty.

Asia on käsiteltävä soveltuvin osin kuten hyväksymistä koskeva päätös.

82 §

Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen peruuttaminen ja raukeaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi peruuttaa jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen, jos 77 §:n mukaisia hyväksymisen edellytyksiä ei enää saada täytetyiksi muuttamalla päätöstä 81 §:n mukaisesti tai toiminnanharjoittaja on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet hyväksymisen edellytyksiin taikka jos säännöksiä tai päätöksen määräyksiä on viranomaisen kirjallisesta huomautuksesta huolimatta toistuvasti rikottu siten, että toiminnasta aiheutuu merkittävää vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on päätettävä, että jätehuoltorekisteriin hyväksyminen raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ei vastaa 80 §:n 2 momentissa säädettyyn otteen tarkistamispyyntöön. Toiminnanharjoittajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen jätehuoltorekisteristä poistamista.

Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen peruuttamista tai raukeamista koskeva asia on käsi-

teltävä soveltuvin osin kuten hyväksymistä koskeva päätös.

83 §

Ilmoitus toiminnasta jätehuoltorekisteriin

Jätteen ammattimaisesta keräyksestä on tehtävä ilmoitus 126 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettyyn jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen keräyksen aloittamista.

Ilmoituksessa on oltava toiminnan jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta ja toiminnasta, kuten kerättävistä jätteistä, keräysastioista ja vastaanottopaikkojen sijainnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on ilmoitettava jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä ilmoituksen tekijälle.

84 §

Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

Edellä 34 §:ssä säädetyn tuottajan, 47 §:ssä säädetyn tuottajayhteisön ja 122 §:ssä säädetyn juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on tehtävä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi.

Hakemuksessa on yksilöitävä hakija ja selostettava tämän harjoittama toiminta. Hakemuksessa on oltava sen käsittelemiseksi ja toiminnan asianmukaisuuden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotosta, uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta. Tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän hakemuksessa on esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksista, säännöistä ja muista asiakirjoista sen arvioimiseksi, täyttääkö toiminta tässä laissa ja sen nojalla säädetty vaatimukset. Kotitalouksissa käytettävien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuotta-

jan on lisäksi esitettävä selvitys 44 §:ssä säädetystä vakuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä.

85 §

Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

Tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä hyväksytään tuottajarekisteriin, jos:

1) toiminta täyttää tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset;

2) tuottaja tai tuottajayhteisö osoittaa, että se järjestää jätteenä käytöstä poistettaville tuotteille vastaanottoaikoja 35 §:n mukaisesti ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä osoittaa, että se järjestää juomapakkausten vastaanoton 123 §:n mukaisesti;

3) tuotteiden ja niistä muodostuvien jätteiden uudelleenkäytössä ja jätehuollossa noudatetaan tässä laissa tai sen nojalla säädettyä uudelleenkäytön valmistelua, uudelleenkäyttöä ja hyödyntämistä koskevia velvoitteita ja otetaan huomioon näitä koskevat tavoitteet;

4) tuottajayhteisö on perustettu ja toimii 47 §:n mukaisesti tai juomapakkausten palautusjärjestelmä 122 §:n mukaisesti;

5) tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä on esittänyt hyväksyttävän 49 §:n mukaisen selvityksen.

Kotitalouksissa käytettävien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan hyväksymisen edellytyksenä on lisäksi 44 §:ssä säädetyn vakuuden asettaminen.

86 §

Päätös tuottajarekisteriin hyväksymisestä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä tehtävä päätös tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevasta hakemuksesta. Tuottajayhteisö ja juomapakkausten palautusjärjestelmä hyväksytään tuottajarekisteriin enintään viiden vuoden määräajaksi ja tuottaja toistaiseksi.

Päätöksessä voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä hyväksymisen edellytysten täyttämiseksi ja muiden tämän lain ja sen nojalla an-

nettujen säännösten täyttämiseksi sekä toiminnan valvomiseksi. Määräyksillä voidaan myös antaa uusille juomapakkausten palautusjärjestelmien ylläpitäjille toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen asteittain kiristyviä tavoitteita palautusjärjestelmän toimivuudelle, kunnes valtioneuvoston asetuksella säädetyt tavoitteet koskevat niitä täysimääräisesti.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä hakemuksen ja päätöksen olennaiset tiedot tuottajarekisteriin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä päätöksen sisällöstä.

87 §

Ote tuottajarekisteristä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on annettava tuottajarekisteriin hyväksytyn juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjälle ote tuottajarekisteristä. Palautusjärjestelmän ylläpitäjän on toimitettava ote järjestelmään liittyneille jäsenille.

88 §

Jäsenen ilmoittaminen tuottajarekisteriin

Hyväksytyn tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on ilmoitettava siihen jäseneksi liittynyt tuottajarekisteriin. Jos jäsenen tiedot muuttuvat, on myös tästä tehtävä ilmoitus rekisteriin. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä jäsen ja tätä koskevat tiedot tuottajarekisteriin ja ilmoitettava merkinnästä ilmoituksen tekijälle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

89 §

Tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen

Jos tuottajan, tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän toiminta

muuttuu olennaisesti taikka jos tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän jäsenet vaihtuvat, on tästä ilmoitettava viivytyksettä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tarvittaessa tehtävä uusi hakemus. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä muuttuneet tiedot tuottajarekisteriin ja tarvittaessa muutettava tuottajarekisteriin hyväksymistä koskevaa päätöstä.

Päätöstä voidaan muuttaa myös Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen aloitteesta, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet tai päätöksen perusteiden myöhemmin todetaan muutoin olleen olennaisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa säädetyn ilmoittamisen ajankohdasta.

90 §

Tuottajarekisteriin hyväksymisen peruuttaminen ja raukeaminen

Tuottajarekisteriin hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä ei ole järjestänyt tuottajavastuuseen perustuvaa vastaanottoa, uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä ja muuta jätehuoltoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämällä tavalla tai jos jokin muu 85 §:ssä säädetty hyväksymisen edellytys ei enää täyty.

Jos tuottaja lopettaa tuottajavastuun piiriin kuuluvan toimintansa taikka tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmä puretaan tai sen toiminta lopetetaan, raukeaa hyväksyntä ilman erillistä päätöstä ja tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmä poistetaan tuottajarekisteristä.

11 luku

Jätteen kansainväliset siirrot

91 §

Jätteen siirto ja sen hyväksyminen

Jätteen kansainvälisestä siirrosta ja sen hyväksymisestä on voimassa, mitä jätteensiirtoasetuksessa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään.

92 §

Jätteen siirto käsiteltäväksi toiseen maahan

Sen lisäksi, mitä 91 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää loppukäsitteltäväksi ja kunnan vastuulle 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen hyödynnettäväksi Suomesta toiseen maahan vain, jos:

1) Suomessa ei ole teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä taikka tarvittavia laitoksia jätteen käsittelemiseksi hyväksyttävällä tavalla;

2) jäte käsitellään ympäristönsuojelun kannalta olennaisesti paremmin kuin Suomessa;

3) jäte käsitellään tavalla, joka olisi ympäristönsuojelun kannalta hyväksyttävä Suomessa ja joka on kokonaiskustannuksiltaan olennaisesti edullisempi kuin käsittely Suomessa;

4) siirto tehdään uuden käsittelymenetelmän kokeilemiseksi tai muuta koetoimintaa varten; tai

5) muun kuin vaarallisen jätteen siirto loppukäsitteltäväksi tai kunnan vastuulle 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen siirto hyödynnettäväksi perustuu jätehuollon alueelliseen yhteistyöhön Suomen ja Ruotsin tai Suomen ja Norjan kuntien kesken.

93 §

Jätteen siirto käsiteltäväksi Suomeen

Sen lisäksi, mitä 91 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää Suomeen käsiteltäväksi vain, jos Suomessa syntyvän jätteen loppukäsittely tai kunnan vastuulle 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen hyödyntäminen ei tämän vuoksi esty tai viivästy.

Jos kysymys on jätteen siirrosta loppukäsitteltäväksi Suomeen, siirron hyväksymisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) vaarallinen jäte poltetaan siihen erikoistuneessa laitoksessa;
- 2) jäte käsitellään biologisesti tai fysikaalis-kemiallisesti; tai
- 3) jätteen sijoittaminen maahan, maan päälle tai erityisesti suunnitellulle kaatopaikalle taikka muun kuin vaarallisen jätteen polttaminen perustuu jätehuollon alueelliseen yhteistyöhön Suomen ja Ruotsin tai Suomen ja Norjan kuntien kesken.

94 §

Jätteen siirron kieltäminen rikoksen tai lainlyönnin johdosta

Suomen ympäristökeskus voi kieltää jätteen siirron, jos:

- 1) jätteesiirtoasetuksen 2 artiklan 15 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen tekijän tai jätteen vastaanottajan on tuomiolla tai päätöksellä todettu syyllistyneen mainitun artiklan 35 kohdassa tarkoitettuun laittomaan siirtoon; tai
- 2) ilmoituksen tekijä on jättänyt maksamatta aikaisempaan jätteen siirtoon liittyneen 130 §:ssä tarkoitetun, Suomen ympäristökeskuksen määräämän ilmoituksen käsittelymaksun.

95 §

Jätteen siirto raja-alueella

Jätteen siirrosta Suomen raja-alueilla noudatetaan, mitä siitä sovitaan jätteesiirtoasetuksen 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla Suomen ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kesken.

96 §

Jätteesiirtoasetuksen vientikiellon soveltaminen eräissä tilanteissa

Suomen ympäristökeskus voi jätteesiirtoasetuksen mukaisesti päättää, että:

- 1) jätteesiirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vientikielto ei poikkeusta-

pauksessa koske tiettyä asetuksen liitteessä V tarkoitettua vaarallista jätettä, jos ilmoituksen tekijä luotettavasti osoittaa, ettei jätteellä ole yhtään mainitun artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ominaisuutta;

- 2) jäte poikkeustapauksessa voidaan luokitella vaaralliseksi jätteeksi ja sen vuoksi soveltaa jätteesiirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdan mukaista vientikieltoa, vaikka jätettä ei mainita asetuksen liitteessä V tai se mainitaan sanotun liitteen osan 1 luettelossa B, jos kyseisellä jätteellä on jokin mainitun artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ominaisuus.

Suomen ympäristökeskuksen on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä ilmoitettava asiasta vastaanottomaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Muutoin asian käsittelyssä ja päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätöksen jäljennös on toimitettava muille asianomaisille lupa- ja valvontaviranomaisille. Suomen ympäristökeskuksen on myös kunkin kalenterivuoden loppuun mennessä ilmoitettava päätöksestä ympäristöministeriölle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle.

97 §

Jätteesiirtoasetuksen 18 artiklan mukaisen jätteen kansainvälinen siirto

Suomen ympäristökeskuksella on oikeus pyynnöstä saada jätteen kansainvälisestä siirrosta vastaavalta tai jätteen kuljettajalta jätteesiirtoasetuksen liitteessä VII tarkoitettut tiedot asetuksen 18 artiklassa tarkoitetuista jätteistä, jos se on tarpeen asetuksen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten.

98 §

Jätettä hyödyntävän laitoksen ennakkohyväksyntä

Suomen ympäristökeskus voi hakemuksesta myöntää Suomessa sijaitsevan jätteen hyödyntämislaitoksen toiminnanharjoittajalle jätteesiirtoasetuksen 14 artiklassa tarkoitettua, nopeutettua ilmoitusmenettelyä mahdollistavan ennakkohyväksynnän jätteen vastaanottamiseen toisesta Euroopan talousalu-

eseen tai Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön (OECD) kuuluvasta valtiosta. Ennakkohyväksyntää ei voida myöntää jätteen siirtoasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulle väliaikaiselle hyödyntämistoiminnolle eikä koetoiminnalle.

Ennakkohyväksyntä voidaan myöntää, jos:

1) toiminnanharjoittajalla on hyödyntämistoiminnalle voimassa oleva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa;

2) toiminnanharjoittajalla on riittävä asiantuntemus jätteen kansainvälisistä siirroista;

3) toiminnanharjoittajalla on voimassa oleva organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2006/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 mukainen tai muu vastaava ympäristöasioiden hallintajärjestelmä;

4) toiminnanharjoittaja on aiemmin toteuttamissaan jätteen siirroissa huolehtinut tämän lain, jätteen siirtoasetuksen ja ympäristönsuojelulain mukaisista velvollisuuksistaan.

Suomen ympäristökeskuksen on tehtävä päätös ennakkohyväksyntää koskevasta hakemuksesta. Päätöksessä on yksilöitävä jätelajit ja hyödyntämismenetelmä ja laitos, jolle hyväksyntä myönnetään. Ennakkohyväksyntä on määräaikainen ja se myönnetään enintään kymmeneksi vuodeksi.

Ennakkohyväksyntää koskevassa hakemuksessa on oltava hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta, laitoksesta ja sen toiminnasta sekä suunnitelluista jätteiden siirroista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ennakkohyväksyntää koskevan hakemuksen ja päätöksen sisällöstä.

99 §

Jätteen siirron hyväksymistä tai ennakkohyväksyntää koskevan päätöksen muuttaminen ja peruuttaminen

Suomen ympäristökeskus voi omasta aloitteestaan muuttaa jätteen siirron hyväksymistä tai ennakkohyväksyntää koskevaa päätöstä, jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet

tai päätöksen perusteiden myöhemmin todetaan muutoin olleen olennaisesti erilaiset kuin päätöstä annettaessa on edellytetty.

Jätteen siirron hyväksymistä koskeva päätös voidaan peruuttaa, jos jokin jätteen siirtoasetuksessa tai tässä laissa säädetty siirron edellytys ei enää täyty. Ennakkohyväksyntä koskeva päätös voidaan peruuttaa, jos jokin hyväksynnän 98 §:ssä säädettyistä edellytyksistä ei täyty.

Asia on käsiteltävä soveltuvin osin kuten hyväksymistä koskeva päätös.

100 §

Jätteen siirron vakuus

Jätteen siirtoasetuksen 6 artiklan mukaisia hyväksyttäviä vakuuksia ovat pankkitalletus, pankkitakaus ja vakuutus. Vakuuden antajan on oltava ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuuden on katettava jätteen mahdollisesta palauttamisesta tai vaihtoehtoisesta käsittelystä sekä näihin liittyvistä toimista aiheutuvat kulut.

101 §

Tullin tehtävät

Tullin on tarvittaessa pysäytettävä siirto, joka ei täytä jätteen siirtoasetuksen tai tämän lain vaatimuksia ja ilmoitettava asiasta Suomen ympäristökeskukselle, joka päättää jatkotoimista ilman viivytystä.

Tullihallitus voi määrätä jätteen siirtoasetuksen mukaisesti Suomen tullitoimipaikat, joiden kautta jäte on siirrettävä Euroopan yhteisöön tai Euroopan yhteisöstä.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

102 §

Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Seuraavissa toiminnoissa on pidettävä kirjaa jätteistä:

1) toiminta, jossa syntyy vaarallista jätettä tai vähintään 100 tonnia vuodessa muuta kuin vaarallista jätettä tai joka on ympäristöluvanvaraista;

2) ympäristönsuojelulain 28 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu jätteen käsittely, ei kuitenkaan mainitun lain 30 a §:n 1 momentin 1–2 kohdassa tarkoitettu käsittely;

3) 75 §:ssä tarkoitettu jätteen kuljettaminen ja välittäjänä toimiminen;

4) 83 §:ssä tarkoitettu jätteen keräys.

Kirjanpitovelvollisuus ei kuitenkaan koske kotitaloutta.

Kirjanpitoon on sisällytettävä toiminnan luonteen mukaiset tiedot syntyneen, kerätyn, kuljetetun, välitetyn tai käsitellyn jätteen lajista, laadusta, määrästä ja alkuperästä sekä jätteen kuljetuksesta ja käsittelystä. Kirjanpitoon on lisäksi 1 momentin 1 kohdassa säädettyssä toiminnassa sisällytettävä tiedot syntyneen jätteen määrästä suhteessa toiminnan laajuuteen liikevaihtona, työntekijöiden määränä tai muulla vastaavalla tavalla ilmaistuna (*ominaisjättemäärä*) sekä muista toiminnan seuraamiseksi ja valvomiseksi tarpeellisista seikoista. Kirjanpitotiedot on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti viisi vuotta tai tästä poikkeavan valtioneuvoston asetuksessa tarkemmin säädetyn määräajan.

Jätteen käsittelijän on toimitettava tiivistelmä 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kalenterivuositain helmikuun loppuun mennessä silloin, kun kysymys on 34 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitetuista jätteenä käytöstä poistetuista tuotteista. Jätteen aikaisemmalle haltijalle tai 34 §:ssä säädettyjen tuotteiden tuottajalle on pyynnöstä annettava näiden luovuttamien jätteiden jätetuhoon koskevat kirjanpitotiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toiminnoittain tai jätelajeittain kirjanpitoon sisällytettävistä tiedoista ja ominaisjättemäärän laskemisesta.

[102 a § (sihteeristön luonnos)]

Toiminnanharjoittajan järjestämä jätetuhoon seuranta ja tarkkailu

Edellä 102 §:n 1 momentissa tarkoitettua toiminnan harjoittajan on seurattava ja tark-

kailtava järjestämäänsä jätetuhoon säännöllisesti ja suunnitelmallisesti sen varmistamiseksi, että toiminta täyttää sille tässä laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrätyt vaatimukset ja että valvontaviranomaiselle voidaan antaa toiminnan valvomiseksi tarpeelliset tiedot. Toiminnanharjoittajan on myös huolehdittava siitä, että jätetuholle vastaavat henkilöt perehdytetään toiminnan seurantaan ja tarkkailuun ja että heille annetaan siitä riittävät tiedot. Toiminnanharjoittajan on viivytyksettä ryhdyttävä toimiin seurannan ja tarkkailun perusteella havaittujen toiminnan puutteiden poistamiseksi.

Ympäristöluvanvaraisen jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on esitettävä lupaviranomaiselle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä. Suunnitelmaan on sisällytettävä tiedot käsiteltäviksi hyväksyttävistä jätteistä, vastaanotettavien jätteiden laadun tarkastamisesta, käsittelyssä syntyvien jätteiden ja päästöjen tarkkailusta ja seurannasta, toimista käsittelyssä syntyvien jätteiden laadun selvittämiseksi, käsittelyssä syntyvien jätteiden hyväksyttävistä käsittelymenetelmistä ja -paikoista, toiminnasta häiriö- ja poikkeuksellisissa tilanteissa, käsittelystä vastuussa olevista henkilöistä ja heidän perehdyttämisestä sekä muista vastaavista asianmukaisen seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi tarpeellisista seikoista. Jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä taikka käsittelyn järjestelyt muuttuvat, toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava suunnitelmaa ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätetuhoon seurannan ja tarkkailun järjestämisestä samoin kuin 2 momentissa tarkoitettua jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman sisällöstä.]

103 §

Siirtoasiakirja

Jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja jokaista siirrettävää jäte-erää varten, kun luovutus koskee vaarallista jätettä, sako- ja umpikaivolietettä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietettä, rakennus- ja purkujätettä tai pi-

laantunutta maa-ainesta. Jos jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on jätteen haltijan sijasta kuitenkin laadittava siirtoasiakirja. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta olennaiset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta.

Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että siirtoasiakirja on mukana jätteen siirron aikana ja että se annetaan siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirja voi olla sähköisesti tallennettuna, jos se varustetaan sähköisin allekirjoituksin ja on luettavissa kuljetuksen aikana.

Vastaanottajan on vahvistettava jätteen vastaanotto ja sen määrä asiakirjaan tehdyllä allekirjoituksellaan. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä allekirjoittamansa siirtoasiakirja tai sen jäljennös kolmen vuoden ajan allekirjoituksesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siirtoasiakirjaan sisällytettävistä tiedoista. Jätteen kansainvälisessä siirrossa käytettävästä siirtoasiakirjasta säädetään erikseen jätteesiirtoasetuksessa.

104 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen puhdistamisvelvolliselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa tai lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella on oikeus pyynnöstä saada tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa tai täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella tai sen määräämällä virkamiehellä on lisäksi oikeus pyynnöstä saada tuottajayhteisöltä, tuottajalta, jakelijalta ja muulta 34 §:ssä säädetyn käytöstä poistetun tuotteen jätehuoltoa harjoittavalta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa tai täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot markkinoille saatettujen sekä käytöstä poistettujen tuotteiden määrästä, keräyksestä tai viennistä taikka uudelleenkäytöstä, valmistelusta uudelleenkäyttöön, kierrätyksestä, hyödyntämisestä tai muusta jätehuollosta sekä muista näihin rinnastettavista seikoista.

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus valvontaa tai tämän lain täytäntöönpanoa varten saada viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toisiltaan.

Kunnan jätehuoltoviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada jätteenhaltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta kunnalle 5 luvussa säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevien tehtävien hoitamista varten tarpeelliset tiedot.

105 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisella tai sen määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on muualla kuin kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten oikeus:

- 1) kulkea toisen alueella ja päästä paikkaan, jossa harjoitetaan tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa;
- 2) tehdä tarkastuksia ja tutkimuksia;
- 3) suorittaa mittauksia ja ottaa näytteitä;
- 4) tarkkailla toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutuksia.

Tarkastettavan paikan tai tarkastettavan tuotteen haltijan on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle taikka virkamiehelle tai viranhaltijalle kirjallisina

tai sähköisessä muodossa tarkastusta varten asiakirjat, joilla voi olla merkitystä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus saada jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

Valvontaviranomainen voi perustellusta syystä päättää, että tarkastettavan paikan tai tarkastettavan tuotteen haltijan on maksettava mittauksista tai tutkimuksista aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Mittauksen tai tutkimuksen tulokset on annettava tiedoksi tarkastettavan paikan tai tarkastettavan tuotteen haltijalle.

Kunnan jätehuoltoviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus tehdä 5 luvussa kunnalle säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevan tehtävän suorittamista varten tarpeellisia tarkastuksia muualla kuin kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa sekä saada tarkastusta varten tarpeelliset tiedot.

106 §

Yksittäisen määräyksen antaminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa jätteistä ja jätehuollon järjestämisestä muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja roskaantumisen tai muiden haittojen merkittävyys.

107 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaisesta menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta;

4) määrätä jätettä tai tuotetta koskevista väliaikaisista toimista.

Väliaikaisista toimista aiheutuneista kustannuksista vastaa se, joka on toiminut säännösten tai määräysten vastaisesti.

Määräyksen voi toimialallaan antaa kiireellisessä tapauksessa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräämä viranhaltija. Asia on kuitenkin viivytyksettä saatettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen päätettäväksi.

108 §

Tuotetta tai tuotemerkintöjä koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Jos tuote tai sen merkinnät eivät täytä 124 §:ssä tai 6 §:n 4 momentin nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa säädettyjä yksilöityjä vaatimuksia, ympäristöministeriö tai, jos kysymys on 34 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitetuista tuotteista, Turvatekniikan keskus ja 122 §:ssä säädettyyn juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvista juomapakkauksista Tullilaitos voi sen lisäksi mitä 107 §:ssä säädetään:

1) velvoittaa tuotteen valmistajan, maahantuojan, pakkausten tuottajan, muun markkinoille saattajan tai 122 §:ssä tarkoitetun juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän tekemään tuotteeseen tai sen merkintöihin sellaiset muutokset, että ne täyttävät tässä laissa tai sen nojalla säädetty vaatimukset ja osoittamaan muutokset tehdyiksi;

2) kieltää säännösten vastaisen tuotteen valmistajaa, maahantuojaa, pakkausten tuottajaa, muuta markkinoille saattajaa tai jakelijaa tilapäisesti tai pysyvästi valmistamasta, maahantuomasta, välittämästä, myymästä tai luovuttamasta tuotetta taikka kieltää tuotteen käytön tai velvoittaa rikkojan ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotka koskevat jo markkinoille saatettuja tuotteita;

3) velvoittaa rikkoja toimittamaan tuote asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

109 §

Tuottajan järjestämää jätehuoltoa koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Jos 6 luvussa säädetty tuottaja tai tuottajayhteisö taikka 14 luvussa säädetty juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä ei ole järjestänyt tuottajavastuuseen perustuvaa uudelleenkäyttöä, kierrätystä, hyödyntämistä tai muuta jätehuoltoa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisesti, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi sen lisäksi, mitä 107 §:ssä säädetään:

1) velvoittaa tuottajan, tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän saattamaan toimintansa lain ja sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiseksi sekä osoittamaan muutokset tehdyiksi;

2) kieltää tuottajaa saattamasta 34 §:ssä säädettyä tuotetta markkinoille, kunnes tämä on hyväksytty tai merkitty 126 §:n mukaiseen tuottajarekisteriin.

110 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Valvontaviranomaisen tai ympäristöministeriön on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksettavaksi määräämä uhkasakko peritään ulosottokaareissa (705/2007) säädettyssä järjestyksessä. Jollei tästä laista muuta johdu, uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

111 §

Kuuleminen

Ennen tässä luvussa tarkoitetun määräyksen antamista viranomaisen on varattava sille, jota määräys koskee, tilaisuus tulla kuuluksi asiassa siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia sekä pyydyttävä lausunnot muilta valvonta- ja muilta viranomaisilta.

112 §

Teettämisuhan kohteena olevan irtaimen omaisuuden myynti

Jos irtaimen omaisuuteen kohdistuva teettämisuhka on määrätty pantavaksi täytäntöön ja omaisuudella on rahallista arvoa, valvontaviranomaisella on oikeus toimittaa tällainen omaisuus hyödynnettäväksi tai myydä se teettämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi taikka siirtää omaisuuden myynti ulosottoviranomaisille. Mahdollinen ylijäämä on palautettava omistajalle.

113 §

Laiminlyöntimaksu

Edellä 6 luvussa säädetty tuottaja tai tuottajayhteisö taikka 14 luvussa säädetty juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tämä laiminlyö:

1) 84 §:ssä säädetyn hakemuksen tekemisen;

2) 88 §:ssä säädetyn ilmoituksen tekemisen;

3) 38 §:ssä säädetyn kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuuden;

4) 104 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa tietoja.

Jätteen tuottaja, haltija, kerääjä, kuljettaja, välittäjä tai käsittelijä on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tämä laiminlyö:

1) 24 §:n 3 momentissa tai 27 §:n 2 momentissa säädettyjen tietojen antamisen;

2) 75 §:ssä säädetyn hakemuksen tai 83 §:ssä säädetyn ilmoituksen tekemisen

taikka 79 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden;

3) 80 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukanaan otetta jätehuoltorekisteristä;

4) 102 §:ssä säädetyn kirjanpitovelvollisuuden;

5) 103 §:ssä säädetyn siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää siirtoasiakirja mukanaan kuljettaessaan jätettä;

6) 104 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa tietoja;

7) jätteensirtoasetuksen 4 artiklassa säädetyn ilmoituksen tekemisen;

8) jätteensirtoasetuksen 16 artiklassa säädetyn siirtoasiakirjan laatimisen taikka ennakkotiedon, vastaanottovahvistuksen tai käsitellyä koskevan todistuksen antamisen;

9) jätteensirtoasetuksen 18 artiklassa tarkoitetun asiakirjan laatimisen;

10) jätteensirtoasetuksen 6 artiklan mukaisen vakuuden asettamisen ennen jätteen siirtoa.

113a §

Laiminlyöntimaksun suuruus

Edellä 113 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetystä tuottajarekisteriin hakematta jättämisestä laiminlyöntimaksun määrä on 1 prosenttia maksuvelvollisen edellisen tilikauden liikevaihdosta, kuitenkin vähintään 500 euroa ja enintään 500 000 euroa. Muissa 113 §:ssä säädettyissä tapauksissa maksu on vähintään 500 ja enintään 20 000 euroa ottaen huomioon laiminlyönnin laatu ja laajuus sekä sillä saavutettu taloudellinen etu.

Laiminlyöntimaksua voidaan kohtuullistaa tai se voidaan jättää määräämättä, jos laiminlyönti on johtunut maksuvelvollisen erehdyksestä tai poikkeuksellisista oloista eikä maksuvelvollinen ole saavuttanut laiminlyönnin johdosta merkittävää taloudellista etua.

114 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Toimivaltainen valvontaviranomainen määrää laiminlyöntimaksun. Ennen laiminlyöntimaksun määräämistä viranomaisen on

kehotettava kirjallisesti laiminlyöjää korjaamaan laiminlyöntinsä määräaikaan mennessä. Laiminlyönnin korjaamiselle on kehotuksessa varattava vähintään 30 päivän määräaika. Maksu on määrättävä 30 päivän kuluessa kehotuksessa asetetun määräajan päättymisestä jos laiminlyöjä ei ole korjannut laiminlyöntiään.

Laiminlyönnin jatkuessa maksu voidaan määrätä uudelleen, kun edellisen maksun määräämisestä on kulunut vähintään kalenterivuosi.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksettavaksi erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n mukaisesti.

115 §

Vireillepano-oikeus

Jollei 56, 106 tai 107 §:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen omasta aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille:

1) se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

116 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamiseksi. Sama velvollisuus on tullin- ja rajavartiolaitosviranomaisilla toimialallaan.

117 §

Toiminta rikosasiassa

Valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten, jos on aihetta epäillä 134 §:n 1 momentissa tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunta ovat rikosasiassa asianomistajia, jos yleistä etua on loukattu. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on asianomistaja tuottajavastuuta koskevissa rikosasioissa, jos yleistä etua on loukattu.

13 luku

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

118 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valtioneuvoston ja ympäristöministeriön päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Kunnan jätehuoltomääräysten hyväksymistä ja jätetaksaa koskevaan päätökseen sekä 29 §:n 2 momentin nojalla tehtyyn tehtävien siirtopäätökseen ja 24 §:n nojalla tehtyyn jätteenkuljetusjärjestelmää koskevaan kunnan päätökseen haetaan valittamalla muutosta siten kuin kuntalaissa (365/1995) säädetään.

Kunnan virenhaltijan 107 §:n 3 momentin nojalla kiireellisessä tapauksessa antamasta päätöksestä ei saa valittaa.

Asian käsittelystä 130 §:n nojalla perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Hallinto-oikeuden päätökseen haetaan valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee 65 §:ssä tarkoitettua jätemaksun suorittamista, verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 706/2007 9 §:n mukaiset jätemaksua koskevat perustevalitusasiat mukaan luettuina, saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

119 §

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;

2) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;

3) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;

4) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen edun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

120 §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Jätteesiirtoasetuksen sekä tämän lain 56 §:n 1 momentin, 78 §:n ja 106–110 §:n nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Sellaisesta yksinomaan täytäntöönpanoa koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla muutoksenhaun alaisen päätöksen täytäntöönpano on kielletty tai keskeytetty, saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

121 §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Laiminlyöntimaksu pannaan täytäntöön ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Laiminlyöntimaksun panee täytäntöön Oikeusrekisterikeskus.

14 luku

Erinäiset säännökset

122 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

Eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetussa laissa (1037/2004) säädetty verovelvollinen tai juomapakkausten tuottaja, joka kuuluu tuottajavastuun piiriin 34 §:n 1 momentin nojalla, voi perustaa yksin tai yhdessä muiden verovelvollisten tai juomapakkausten tuottajien kanssa oikeuskelpoisen, panttiin perustuvan juomapakkausten palautusjärjestelmän. Verovelvollinen tai juomapakkausten tuottaja voi myös liittyä jäseniä ottavaan juomapakkausten palautusjärjestelmään.

Juomapakkausten palautusjärjestelmässä velvoitteet on jaettava tuottajien ja verovelvollisten kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ja siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen. Uuteen jäseneen on sovellettava samoja ehtoja kuin järjestelmän muihin jäseniin.

123 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet

Juomapakkausten ylläpitäjän on järjestettävä toimiva juomapakkausten palautusjärjestelmä, johon kuuluvat pakkausten vastaanotto sekä uudelleenkäyttö tai kierrätys. Ylläpi-

täjän on myös huolehdittava juomapakkausten varustamisesta asianmukaisin merkinnoin, järjestelmään kuuluvan, suuruudeltaan sen toimivuuden takaavan pantin hallinnoinnista sekä järjestelmän muusta toiminnasta ja toimintaan liittyvästä tiedottamisesta.

Jäseniä ottavan juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on pidettävä julkisesti saatavilla olevaa, ajantasaista luetteloa jäsenistään. Luetteloon merkitään jäsenen nimi ja y-tunnus. Luettelo on julkaistava myös sähköisesti.

Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on noudatettava, mitä 38 §:ssä säädetään tuottajan kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuudesta. Jäseniä ottavaan juomapakkausten palautusjärjestelmään sovelletaan lisäksi, mitä 49 §:ssä säädetään tuottajayhteisön toiminnan turvaamisesta, 50 §:ssä tuottajien ja tuottajayhteisöjen yhteistyöstä sekä 51 §:ssä tuottajayhteisöjen palvelunhankinnasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pantin vähimmäismäärästä, järjestelmän toimintaan liittyvästä tiedottamisesta sekä juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvien pakkausten uudelleenkäyttö- ja kierrätystavoitteista, jotka voivat olla tiukempia kuin pakkauksia yleisesti koskevat vastaavat tavoitteet.

124 §

Juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvien pakkausten merkinnät

Juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluviin juomapakkauksiin on merkittävä pantin määrä ja se, että ne kuuluvat 86 §:n mukaisesti hyväksytyyn juomapakkausten palautusjärjestelmään. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakeuksesta myöntää poikkeuksen merkintävelvollisuudesta, jos juomapakkauksia ei luovuteta kuluttajille eikä merkintöjen puuttuminen olennaisesti vaikeuta juomapakkausten palauttamista.

125 §

Pantillisten juomapakkausten jakelijan velvollisuudet

Pantillisissa juomapakkauksissa myytävien, eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun juomapakkausten jakelijan on otettava vastaan samaan järjestelmään kuuluvat tyhjät juomapakkaukset ja maksettava palauttajalle pantti.

126 §

Jätehuollon rekisterien ja tuottajarekisterin ylläpito

Suomen ympäristökeskus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ylläpitävät ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitettuun ympäristönsuojelun tietojärjestelmään kuuluvia rekistereitä seuraavasti:

1) Suomen ympäristökeskus ylläpitää rekisteriä, jossa on tiedot jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevista ilmoituksista ja niistä tehdyistä päätöksistä;

2) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ylläpitävät jätehuoltorekisteriä, jossa on tiedot 75 §:ssä säädettyistä hakemuksista ja niistä tehdyistä päätöksistä, 83 §:ssä säädettyistä ilmoituksista sekä 79 §:n mukaisesti ilmoitetuista tiedoista;

3) Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ylläpitää tuottajarekisteriä, jossa on tiedot 84 §:ssä säädettyistä hakemuksista ja niistä tehdyistä päätöksistä sekä 88 §:ssä säädettyistä ilmoituksista.

Suomen ympäristökeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen huolehtivat osaltaan siitä, että 1 momentissa säädettyihin rekistereihin merkitään niille rekisteriin hyväksymistä tai merkitsemistä varten ilmoitettavat tiedot.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on toimitettava jätehuoltorekisteriin hallussaan olevat 2 momentin mukaiset tiedot. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on salassapitosäännösten

estämättä oikeus saada maksutta käyttöönsä jätehuoltorekisteristä valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot.

127 §

Rekisteri jätteen kuljetuksista

Kunnan jätehuoltoviranomainen ylläpitää rekisteriä, johon merkitään 24 §:n 3 momentissa ja sen nojalla säädetty tiedot, jotka jätteen kuljettajan on ilmoitettava viranomaiselle. Rekisteriin merkityt henkilötiedot säilytetään viisi vuotta rekisteriin merkitsemisen jälkeen.

Rekisteriin tallennettujen henkilö- ja muiden tietojen salassapidosta ja luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä henkilötietojen muusta käsittelystä henkilötietolaissa (523/1999).

128 §

Poikkeukset vaarallisen jätteen luokittelusta

Aluehallintovirasto, jos kysymys on sen toimivaltaan kuuluvasta ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta, tai muussa tapauksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa jätteen haltijan hakeuksesta tai omasta aloitteestaan päättää, että:

1) 4 §:n 3 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa vaaralliseksi jätteeksi luokiteltu jäte ei ole vaarallista jätettä, jos jätteen haltija osoittaa luotettavasti, ettei kyseisellä jätteellä ole yhtään vaaraominaisuutta ja ettei tämä ole seurausta jätteen laimentamisesta;

2) myös muu kuin mainituissa asetuksessa vaaralliseksi jätteeksi luokiteltu jäte on vaarallista jätettä, jos jätteellä on jokin vaaraominaisuus.

Edellä 1 momentin mukaisen asian käsittelyssä ja päätöksen tiedoksiannossa noudatetaan mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään. Päätöksen jäljennös on lisäksi toimitettava muille asianomaisille lupa- ja valvontaviranomaisille. Jäljennös on toimitettava seurantaan varten myös Suomen ympäristökes-

kukselle, jonka on puolivuositain tehtävä tiivistelmä päätöksistä ympäristöministeriölle.

129 §

Tutkimuslaboratorion määrääminen

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten edellyttämä tuotteen tai jätteen ominaisuuksia sekä terveys- ja ympäristövaikutuksia koskeva tutkimus voidaan edellyttää tehtäväksi viranomaisen hyväksymässä laboratorioissa.

130 §

Maksut asian käsittelystä

Tämän lain ja jätteesiirtoasetuksen mukaisen asian käsittelystä valtion viranomaisessa voidaan periä maksu, jonka suuruutta määrätessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) ja sen nojalla annettavassa ympäristöministeriön asetuksessa säädetään. Kunnalle tämän lain mukaan kuuluvista viranomaistehtävistä voidaan periä maksu, jonka perusteen on soveltuvien osin vastattava valtion maksuperustelakia. Kunnalle perittävän maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepanon asian käsittelystä. Muiden vaatimuksesta vireillepanon asian käsittelystä saadaan periä maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

131 §

Kustannusten ja maksujen periminen

Kunnan jätemaksu ja 130 §:ssä säädetty maksu sekä 105 §:n 3 momentissa ja jätteesiirtoasetuksen 29 artiklassa tarkoitetut kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

132 §

Kielto polttaa jätettä Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä

Jätteen polttaminen Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä on kielletty. Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvasta jätteen polttamisesta aluksilla säädetään kuitenkin merenkulun ympäristönsuojelulaissa.

133 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle, ympäristöministeriölle, Suomen ympäristökeskukselle tai Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi taikka syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi muutoin salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa tulliviranomaisille jäteverolain (495/1996) ja eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain toimeenpanon valvontaa varten.

134 §

Rangaistussäännökset

Rangaistuksesta vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1998) 48 luvun 1–4 §:ssä.

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

1) rikkoo 8 §:n mukaista jätteen epäasianmukaisen käsittelyn kieltoa;

2) laiminlyö 9 §:n 2 momentin mukaisen suojeluvastuun;

3) rikkoo 11 §:n 1 momentin mukaista vaarallista jätettä koskevaa pakkaamis-, merkitsemis- ja tiedonantovelvollisuutta;

- 4) rikkoo 11 §:n 2 momentin mukaista vaarallisen jätteen laimennus- ja sekoituskieltoa;
- 5) laiminlyö 11 §:n 3 momentin mukaisen vaarallisen jätteen erotteluvelvollisuuden;
- 6) laiminlyö 18 §:n mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden;
- 7) rikkoo 19 §:n mukaisen jätteen luovuttamisvelvollisuuden;
- 8) rikkoo tai laiminlyö 21 §:n mukaisen takaisinottovelvollisuuden tai jätehuollon järjestämisvelvollisuuden;
- 9) laiminlyö 26 §:n mukaisen keräysvelvollisuuden;
- 10) laiminlyö 27 §:n 1 momentin mukaisen jätteen luovutusvelvollisuuden tai muulla tavoin toimii vastoin mainittua säännöstä;
- 11) laiminlyö 33 §:n mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden;
- 12) laiminlyö 35 §:n mukaisen vastaanotto- ja tiedottamisvelvollisuuden;
- 13) laiminlyö 39 §:n mukaisen jakelijan vastaanottovelvollisuuden;
- 14) rikkoo 45 §:n 1 momentin mukaista velvollisuutta olla vaikeuttamatta tuottajan toimintaa;
- 15) laiminlyö 46 §:n mukaisen keräyksen järjestämisvelvollisuuden;
- 16) rikkoo 53 §:n mukaista roskaamiskieltoa;
- 17) laiminlyö 54 tai 55 §:n mukaisen siistimisvelvollisuuden;
- 18) laiminlyö 57 §:n mukaisen keräysvelvollisuuden;
- 19) rikkoo 132 §:n mukaista kieltoa polttaa jätettä Suomen vesialueella;
- 20) rikkoo tai laiminlyö 9 §:n 1 momentin, 10 §:n, 24 §:n 1 momentin, 56 §:n 1 momentin, 72 §:n, 78 §:n 2 momentin, 86 §:n 2 momentin, 106 §:n, 107 §:n 1 momentin, 108 §:n tai 109 §:n perusteella annettua kieltoa tai määräystä;
- 21) rikkoo edellä 5 §:n 3 momentin, 6 §:n 4 momentin, 9 §:n 4 momentin, 10 §:n 2 momentin, 11 §:n 5 momentin, 35 §:n 4 momentin, 52 §:n 1–2 kohtien tai 123 §:n 4 momentin nojalla annettua asetusta;
- 22) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomeen alueen kautta jätettä tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteesiirtoasetuksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, jätelain rikkomisesta sakkoon.

Rikesakosta seuraamuksena 53 §:ssä tarkoitetun roskaamiskiellon vähäisestä rikkomisesta säädetään rikoslain 2 a luvun 9 §:n 3 momentissa ja mainitun 9 §:n nojalla annettulla valtioneuvoston asetuksella.

15 Luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

135 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan x päivänä y kuuta 201x (8 kuukautta lain vahvistamisesta).

Tällä lailla kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annettu jätelaki (1072/1993), jäljempänä *vuoden 1993 jätelaki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Vuoden 1993 jätelain 35 § jää kuitenkin edelleen voimaan. Jäteasetuksen (1390/1993) jätehuoltotoita koskeva 4 luku sekä muut vuoden 1993 jätelain nojalla annetut valtioneuvoston asetukset ja päätökset sekä ympäristöministeriön asetukset ja päätökset jäävät myös edelleen voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

136 §

Aikaisempien säännösten soveltaminen

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Jätteen siirtoon, jonka Suomen ympäristökeskus on hyväksynyt tai siirtoon, josta sille on ilmoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja josta vastaanottomaan toimivaltainen viranomais on antanut vastaanottovahvistuksen, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos muutoksenhakutuomioistuimien tämän lain voimaan tullessa vireillä olevassa asiassa kumoo päätöksen, johon on sovellettava tä-

män lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Roskaantumiseen ja maaperän pilaantumiseen, joka on tapahtunut ennen vuoden 1993 jätelain voimaantuloa, sovelletaan vuoden 1993 jätelain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Saastuneen alueen puhdistamisesta määrää kuitenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Edellä tarkoitettuihin säännöksiin perustuvien velvollisuuksien noudattamiseksi annettavista määräyksistä on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä tämän lain 12 luvussa säädetään valvonnasta ja hallintopakosta sekä 13 luvussa muutoksenhausta ja täytäntöönpanosta.

Kunta, joka on ennen vuoden 1993 jätelain muuttamisesta annetun lain (411/2007) voimaantuloa järjestänyt asumisessa syntyneen jätteen sekä ominaisuudeltaan, koostumukseltaan ja määrältään siihen rinnastettavan teollisuus-, palvelu- tai muussa toiminnassa syntyneen jätteen kuljetuksen kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena mainitun lain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla yksityistä yrittäjää käyttäen, voi jatkaa teollisuus-, palvelu- tai muussa elinkeinotoiminnassa syntyneen jätteen kuljetuksen järjestämistä asianomaisten yksityisten yrittäjien kanssa tehtyjen sopimusten voimassaolon ajan, kuitenkin enintään 31.5.2012 saakka. Kunnan näin menetellessä asianomaista jätteen tuottajaa ja muuta haltijaa eivät tuona aikana koske tämän lain 18 §:ssä säädetyt velvollisuudet jätteen kuljetuksen ja hyödynämisen tai käsittelyn järjestämisessä.

137 §

Aikaisemmat päätökset

Vuoden 1993 jätelain nojalla annettua päätöstä, joka on voimassa tämän lain voimaan tullessa, on noudatettava, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Jos päätöksessä on velvoitettu tekemään ilmoitus jäte- tai tuottajatiedostoon hyväksymistä varten, noudatetaan tämän lain jätehuoltorekisteriin ja tuottajarekisteriin hakemista koskevia säännöksiä.

Vuoden 1993 jätelain 10 §:n 3 momentin nojalla tehdyt päätökset alueen jättämisestä järjestetyn jätteenkuljetuksen ulkopuolelle lakkaavat olemasta voimassa x päivään y kuuta 201x (12 kk lain voimaantulosta lukien.)

Vuoden 1993 jätelain 17 §:n nojalla annetut kunnalliset jätehuoltomääräykset lakkaavat olemasta voimassa tämän lain voimaantullessa siltä osin kuin ne ovat tämän lain kanssa ristiriidassa.

138 §

Muut siirtymäsäännökset

Kunnan on järjestettävä tämän lain 22 §:n mukainen jätehuolto viimeistään 1 päivänä kesäkuuta 2012.

Tuottajavastuuta koskevaa 6 lukua sovelletaan x päivästä y kuuta 201x alkaen (1 vuosi lain voimaantulosta), johon saakka sovelletaan vuoden 1993 jätelain 3 a lukua. Jätteenä käytöstä poistettavien pakkausten 35 §:n mukainen vastaanotto on kuitenkin järjestettävä täydessä laajuudessaan viimeistään x päivänä y kuuta 201x (28 kuukautta lain voimaantulosta).

Jos tuottajayhteisö ei kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta siirtymäajan jälkeen täytä 47 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, hyväksyntä raukeaa ilman erillistä päätöstä ja tuottajayhteisö poistetaan tuottajarekisteristä. Tuottajayhteisölle siirretyt velvoitteet siirtyvät tällöin takaisin tuottajille.

Painetun paperituotteen maahantuojan on tehtävä hakemus tuottajarekisteriin hyväksymistä varten viimeistään x päivänä y kuuta 201x (12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta).

Juomapakkausten palautusjärjestelmään kuuluvien pakkausten merkintöjä koskevaa 124 §:ää sovelletaan xx päivästä yykuuta 201x lukien (12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta).

Jos toiminta on tämän lain voimaantullessa merkitty vuoden 1993 jätelain mukaiseen jätetiedostoon tai tuottajatiedostoon, toiminnan harjoittajan on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymisestä 126 §:ssä säädettyyn jätehuoltorekisteriin tai tuottajarekisteriin vii-

meistään x päivänä y kuuta 201x. (3 vuoden kuluttua lain voimaantulosta).

Jätteen kuljettajan on toimitettava tämän lain 79 §:n mukaiset tiedot kuljetetun jätteen määrästä, lajista, laadusta, alkuperästä ja toimituspaikoista ensimmäisen kerran vuodelta (2012).

Tämän lain 83 §:n mukainen ilmoitus jätteen ammattimaisesta keräyksestä, jota harjoitetaan tämän lain voimaantullessa, on teh-

tävä viimeistään x päivänä y kuuta 201x (12 kuukauden kuluttua lain voimaantulosta).

[Toiminnanharjoittajan, jonka on laadittava jätelain 102 a §:n 2 momentin mukainen jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma ja jolle on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain voimaantuloa, on esitettävä suunnitelma lupaviranomaisen hyväksyttäväksi kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.] **(sihteeristön luonnos)**

2.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 2 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 27 §:n 1 momentti, 28 §:n 2 momentti, 30 a §:n 1 ja 2 momentti, 42, 43, 45 ja 46 § ja 50 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 12 §:n 1 ja 2 momentti, 27 §:n 1 momentti ja 30 a §:n 1 ja 2 momentti laissa xxx/2010, 28 §:n 2 momentti laissa 1061/2004, 42 § osaksi laissa 346/2008, 43 § osaksi laeissa 506/2002, 684/2004 ja 944/2002, 45 § osaksi laissa 1676/2009 ja 46 § osaksi laeissa 506/2002, 1300/2004 ja 252/2005, sekä

lisätään lakiin uusi 42 a — d § seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan toimintaan, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista siten kuin jäljempänä säädetään. Lisäksi tätä lakia sovelletaan toimintaan, jossa syntyy jätettä, sekä jätteen käsittelyyn.

5 §

Yleiset velvollisuudet

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on lisäksi noudatettava jätelain (/) 2 luvussa säädettyjä yleisiä velvollisuuksia.

12 §

Eräät toiminnot (HE100/2009)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa seuraavia toimialoja ja toimintoja koskevia tarkempia säännöksiä ympäristön pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi:

1) polttoaineteholtaan enintään 20 megawatin sähköä tai lämpöä tuottava laitos tai

kattilalaitos sekä kaasua tai öljyä polttoaineena käyttävä polttoaineteholtaan alle 50 megawatin laitos tai kattilalaitos;

- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään haihtuvia orgaanisia yhdisteitä;
- 5) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu polttoaineteholtaan yli 20 mutta alle 50 megawatin sähköä tai lämpöä tuottava laitos tai kattilalaitos;
- 6) jätteen käsittely;
- 7) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 8) turvetuotanto;
- 9) kalankasvatus;
- 10) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu kivenlouhinta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut säännökset voivat, sen lisäksi mitä 11 §:ssä säädetään, koskea:

- 1) päästöjä ympäristöön sekä niiden ja niistä aiheutuvien haitallisten vaikutusten rajoittamista;
- 2) toimintojen sijoittumiseen liittyviä ympäristönsuojeluvaatimuksia, toiminnan sijoittumisen edellytyksiä eri alueilla ja vähimmäisetaajuuksia altistuviin kohteisiin;
- 3) päästöjen ja niiden leviämisen ehkäisemiseksi, onnettomuuksien tai niiden vaaran ehkäisemiseksi ja energiatehokkuuden turvaamiseksi käytettäviä menetelmiä, laitteita, rakennuksia ja rakennelmia;
- 4) toiminnan laajuutta ja toiminta-aikoja;
- 5) jätehuoltoa;
- 6) tarkkailua ja toiminnanharjoittajan velvollisuutta antaa tietoja viranomaiselle;
- 7) toiminnan lopettamisen jälkeisiä toimia;
- 8) muita toimia 41—43, 45 ja 46 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

27 §

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus ylläpitävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

- 1) tämän lain mukaisista ympäristölupaviranomaisten ja valvontaviranomaisten päätöksistä;

- 2) tämän lain mukaan rekisteröitävistä toiminnoista;

- 3) lupiin ja ilmoituksiin liittyvistä raporteista ja tarkkailusta;

- 4) jätelain 126 §:ssä säädettyihin rekistereihin jätelain nojalla merkittävistä seikoista;

- 5) tämän lain täytäntöönpanoon liittyvästä ympäristön tilan seurannasta ja tutkimuksista;

- 6) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytetyistä kemikaaleista, syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä vastaanotetuista jätteistä;

- 7) muista tämän lain täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista.

28 §

Yleinen luvanvaraisuus

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

- 1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain 1 luvun 19 §:ssä tarkoitettusta toiminnasta;

- 2) jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua vesilain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua uoman tai altaan pilaantumista;

- 3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta;

- 4) jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen laitostai ammattimaiseen käsittelyyn;

- 5) öljyn ja kaasun etsintäporaukseen ja esiintymän hyväksikäyttöön sekä muuhun niihin liittyvään toimintaan Suomen alueveillä ja talousvyöhykkeellä.

30 a §

Poikkeus eräiden jätteen käsittelytoimintojen luvanvaraisuudesta (HE 100/2009)

Ympäristölupaa ei tarvita 28 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun toimintaan silloin, kun kysymyksessä on:

- 1) maa- ja metsätaloudessa syntyvän ympäristölle ja terveydelle haitattoman jätteen, haitattomaksi käsitellyn jätevesi- ja sako-

kaivolietteen tai kuivakäymäläjätteen taikka haitattoman tuhkan tai kuonan hyödyntäminen lannoitevalmistelain (539/2006) mukaisesti;

2) maa- ja metsätaloudessa syntyvän kasviperäisen jätteen hyödyntäminen energian-
tuotannossa jätelain 2 luvussa säädettyjen
vaatimusten mukaisesti;

3) 103 a §:ssä tarkoitettussa toiminnassa syntyvän pysyvän jätteen, pilaantumattoman maa-aineksen ja turvetuotannossa syntyvän kaivannaisjätteen käsittely kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti kyseisen toiminnan yhteydessä muulla tavoin kuin sijoittamalla jäte 103 b §:ssä tarkoitettulle suur-
onnettomuuden vaaraa aiheuttavalle kaivan-
naisjätteen jätealueelle.

Ympäristölupaa ei myöskään tarvita muuhun 28 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun jätteiden hyödyntämiseen tai muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittelyyn syntypaikalla, jos näiden toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty valtioneuvoston asetuksella jätelain 2 luvun tai tämän lain 12 §:n 1 momentin nojalla.

42 §

Luvan myöntämisen edellytykset

Luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa;
- 3) edellä 7–9 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsistystä.

Toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.

[Jätteen hyödyntämis- tai käsittelytoiminnan harjoittajan on lisäksi asetettava toimin-

nan laajuus, luonne ja toimintaa varten annetut määräykset huomioon ottaen riittävä vakuus tai esitettävä muu vastaava järjestely asianmukaisen jätehuollon järjestämiseksi. Muulta kuin kaatopaikkatoimintaa tai ongelmajätteen hyödyntämis- tai käsittelytoimintaa harjoittavalta voidaan jättää vakuus tai muu vastaava järjestely vaatimatta, jos tämä on riittävän vakavarainen ja kykenee muuten huolehtimaan asianmukaisesta jätehuollosta taikka jätteen hyödyntämis- tai käsittelytoiminta on pienimuotoista. Kaivannaisjätteen jätealueen toiminnanharjoittajan on asetettava vakuus, jollei se jätteen määrä tai laatu huomioon ottaen ole tarpeeton. Vakuudesta tai muusta vastaavasta järjestelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. –
kumotaan]

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan käytettävissä tulee olla lisäksi toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

42 a § (uusi)

Toiminnalta vaadittava vakuus ja sen määrä

Jätteen käsittelijän on asetettava vakuus toiminnan asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja muiden toiminnan lopettamisesta tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Muun toiminnan harjoittajan kuin jätteen käsittelijän on asetettava vakuus, jos kysymyksessä on toiminta, johon tarvitaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/1/EY tarkoitettu lupa, ja vakuus on tarpeen toiminnan lopettamiseen liittyvän jätehuollon varmistamiseksi tai lopettamisesta aiheutuvan vakavan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai yleiselle turvallisuudelle aiheutuvan vakavan vaaran poistamiseksi.

Vakuuden on oltava riittävä 1 momentissa säädettyjen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Kaato-

paikan vakuuden on katettava myös kaatopaikan sulkemisen jälkeisestä valvonnasta ja ympäristövaikutusten tarkkailusta aiheutuvat kustannukset. Kaatopaikan vakuuden on katettava ympäristövaikutusten tarkkailun ja kaatopaikan muun jälkihoidon kustannukset vähintään 30 vuoden ajalta, jollei toiminnanharjoittaja muuta osoita riittäväksi. Kaivannaisjätteen jätealueen vakuuden on katettava myös kustannukset, jotka aiheutuvat jätealueen vaikutusalueella olevan, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa tarkemmin määritetyn maa-alueen kunnostamisesta tyydyttävään tilaan. Lupaviranomaisen on huolehdittava siitä, että toiminnanharjoittaja kerryttää kaatopaikan ja muun pitkäaikaisen toiminnan vakuutta siten, että vakuuden määrä vastaa koko ajan mahdollisimman hyvin niitä kustannuksia, joita kulloisenkin arviointihetken toiminnan lopettaminen aiheuttaisi.

Valtioneuvosto voi antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisen ja kerryttämisen perusteista. Pienimuotoisia toimintoja varten vakuuden määrä voidaan säätää kiinteäksi summaksi, joka voi olla enintään 10 000 euroa.

42 b § (uusi)

Vakuuden asettaminen ja voimassaolo

Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset vakuuden asettamisesta. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai suljettu pankkitalletus. Vakuuden antajan on oltava pankki-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Vakuus on asetettava toimivaltaisen valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Kaivannaisjätteen jätealuetta koskeva vakuus on asetettava ennen kuin jätealueelle ryhdytään sijoittamaan kaivannaisjätettä.

Vakuuden on oltava voimassa kolme kuukautta vakuuden kattamien toimien suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle. Kaatopaikan vakuuden on oltava voimassa kaatopaikan sulkemisen jälkeisen tarkkailun ja muun jälkihoidon päättymiseen saakka.

42 c § (uusi)

Vakuudesta maksettavat kustannukset

Vakuudesta voidaan maksaa kustannukset, jotka ovat välttämättömiä 42 a §:ssä säädettyjen velvoitteiden suorittamiseksi.

42 d § (uusi)

Vakuuden vapauttaminen

Lupaviranomaisen on vapautettava vakuus, kun toiminnanharjoittaja on täyttänyt sille säädetty tai määrätty velvoitteet. Vakuus voidaan vapauttaa myös osittain.

43 §

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;

2) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;

3) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisisa tilanteissa;

4) toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista, kuten alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä;

5) muista toimista, joilla ehkäistään, vähennetään tai selvitetään pilaantumista, sen vaaraa tai pilaantumisesta aiheutuvia haittoja.

Jos 1 momentin mukaisilla määräyksillä muussa kuin teollisessa toiminnassa tai energiantuotannossa ei toiminnan luonteesta johtuen voida riittävästi ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja, voidaan luvassa antaa tarpeelliset määräykset tuotantomäärästä, -ravinnosta tai -energiasta.

Lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä

toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käytökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä määrättyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitoksen ja kaasuturbiinin lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon mahdollisuus sähkön ja lämmön yhteistuotantoon, jos se on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Tarkastelussa on lähtökohtana tilanne energiamarkkinoilla ja energian jakelussa.

Jos toiminta on päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan kuuluvaa, ei luvassa saa antaa päästökauppalain 2 §:ssä tarkoitetuille kasvihuonekaasupäästöille päästöraja-arvoja, elleivät ne ole tarpeen sen varmistamiseksi, ettei merkittävää paikallista pilaantumista aiheudu.

45 §

Jäte- ja jätehuoltomääräykset

Luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Luvassa on tarvittaessa annettava määräys käsiteltävän, kunnan vastuulle jätelain 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen tai loppukäsiteltävän muun jätteen toimittamisesta jätelain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun käsittelylaitokseen. Määräysten täytäntöönpanoon sovelletaan tätä lakia.

Jätteen käsittelyä koskeva lupa voidaan rajoittaa tietynlaisen jätteen käsittelyyn. Kunnan vastuulle jätelain 22 §:ssä säädetyn sekalaisen yhdyskuntajätteen käsittelyä tai muun jätteen loppukäsittelyä koskevassa luvassa voidaan tarvittaessa määrätä, että toiminnassa voidaan käsitellä vain tietyltä alueelta peräisin olevaa jätettä. Määräystä annettaessa on otettava huomioon jätelain 69 §:ssä tarkoitettut alueelliset jätesuunnitelmat.

[46 § (sihteeristön luonnos)]

Seuranta- ja tarkkailumääräykset

Luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen, ja toiminnan vaikutusten sekä toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 102 a §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan myös määrätä antamaan valvontaa varten muita tarpeellisia tietoja.

Toiminnan vesiin kohdistuvien vaikutusten tarkkailumääräystä annettaessa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua vesien tilaa koskevassa seurantaohjelmassa on pidetty tarpeellisenä seurannan järjestämiseksi. Toiminnan tarkkailun tietoja voidaan käyttää vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa seurannassa ja vesienhoitosuunnitelman laadinnassa.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä useat luvanhaltijat yhdessä tarkkailemaan toimintojensa vaikutusta.

Luvassa voidaan toiminnanharjoittaja velvoittaa esittämään suunnitelma 1 momentissa tarkoitettua seurannan ja tarkkailun tarkemmasta järjestämisestä lupaviranomaisen tai sen määräämän viranomaisen hyväksyttäväksi niin ajoissa, että seuranta ja tarkkailu voidaan aloittaa toiminnan alkaessa tai muuna toiminnan vaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana. Suunnitelma jätteen käsittelyn seurannasta ja valvonnasta on kuitenkin aina esitettävä jätelain 102 a §:n mukaisesti. Seuranta- ja tarkkailumääräyksiä sekä hyväksyttyä seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa luvan voimassaolosta huolimatta.

Päätös 3 ja 4 momentissa tarkoitettua tapauksessa on tehtävä noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa

myönnettäessä tai muutettaessa. Päätöstä voidaan muuttaa viran puolesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.

Lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 4 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea kirjallisesti oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipanosta. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn lupaviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin 96 §:ssä säädetään.]

50 §

Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus

Toiminta ei saa olla ristiriidassa 26 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin valtakunnallisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin sisältyvien, toiminnanharjoittajaa sitovien velvoitteiden kanssa. Luvanvaraisen jätteen käsittelypaikan luvassa on otettava huomioon jätelain 69 §:ssä tarkoitettut alueelliset jätesuunnitelmat.

Luvassa on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin 26 §:n 1 momentin nojalla hyväksytyt muut suunnitelmat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Jos 30 a §:ssä tarkoitettuun toimintaan on ympäristölupa, kun tämä laki tulee voimaan, lupa raukeaa.

Toiminnanharjoittajan on viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä hakemus lupaviranomaiselle 42 a §:ssä säädetyn vakuuden hyväksymistä varten. Lupaviranomaisen on kuuden kuukauden kuluessa mainitusta ajankohdasta tehtävä päätös asiassa sekä annettava toiminnanharjoittajalle enintään kahden kuukauden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

[Lupaviranomaisen on tehtävä päätös jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa koskevassa asiassa vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta, jos kysymys on käsittelytoiminnasta, johon on myönnetty ympäristölupa ennen tämän lain voimaantuloa.] **(sihteeristön luonnos)**

3.

Helsingissä päivänä kuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Paula Lehtomäki*